

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Ради Платіжної організації
системи електронних платежів
Національного банку України
протокол
№ 10 від 01 жовтня 2021 року
№ 12 від 22 лютого 2022 року
№ 15 від 16 березня 2023 року

Зі змінами, внесеними
Рішенням Ради Оператора
системи електронних платежів
Національного банку України:
протокол від 27 березня 2024 року № 21

**Система електронних платежів
Національного банку України
(версія СЕП-4.0, СЕП-4.1)**

**Загальні правила реалізації стандарту ISO 20022,
спільні для всіх інструментів
Частина 2. Ідентифікація**

Версія 2.5

на 52 аркушах

2024

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

B/57-0001/39968
від 02.04.2024 19:27

ІСТОРИЯ ЗМІН

Дата	Версія	Опис
11.12.2020	2.0	Затверджено за В/52-0009/90970
15.06.2021	2.1	Затверджено за В/52-0008/48152 1. Розрізняються фінансові установи – «агенти» і установи, які агентами не є. У тому числі банки-нерезиденти не є агентами. 2. В ідентифікації ЦОСЕП «за допомогою блоку «Organisation Identification» вказано значення реквізиту « Identification » – 9 нулів. 3. В ідентифікації Депозитарію скорочено кількість реквізитів. 4. Додано опис блоку «Контактні дані» 5. Як джерело для «Коду країни» визначено Державний стандарт (ДСТУ ISO 3166-1:2009) 6. Деталізовано умови перевірки рахунків, спільні для всіх повідомлень 7. Переглянуто обов'язковість реквізиту «Країна резидентності» залежно від повідомлення та ролі учасника; сформульовано умови щодо потреби його заповнення в різних повідомленнях та ролях
01.10.2021	2.2	Затверджено протоколом Ради СЕП № 10, № В/57-0008/83588 Наведено посилання на прийняті Закон України «Про платіжні послуги», «Положення про систему єдиної ідентифікації учасників фінансового ринку України».
22.02.2022	2.3	Затверджено протоколом Ради СЕП № 12 Прийнято рішення про те, що код ЄДРПОУ є обов'язковим для всіх учасників СЕП і для ASPSP. В якості коду фінансової установи, що використовується для ідентифікації учасників розрахунків, визначено Код ID НБУ. Реквізит "Країна резидентності" є необов'язковим для всіх блоків (ролей учасників розрахунків), у яких він міститься. Визначено правила для ідентифікації клієнта, який є банком-нерезидентом.
17.03.2023	2.4	Затверджено протоколом Ради СЕП № 15 від 16.03.2023 № В/57-0001/29890 Скасовано можливість вказання рахунку в форматі, відмінному від IBAN. Правила заповнення ідентифікації фізичної особи-нерезидента, який не має РНОКПП, приведено у відповідність до Інструкції про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг (а саме, вказується 9 нулів). Додано роз'яснення і уточнення на підставі запитань учасників СЕП, посилання на нормативні та інші технологічні документи з комплексу документації про впровадження ISO 20022.
Березень 2024	2.5	Додано особливості перевірки коду юр.особи; роз'яснення щодо заповнення реквізиту End-to-End Identification. Термін «РНПП» замінено на «ОНПП». Додано про відповідність термінів НПА України «Надавач платіжних послуг», «Користувач» та стандарту ISO 20022 Для версії СЕП-4.1 – без змін

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
 Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
 Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/39968
 від 02.04.2024 19:27

СКЛАЛИ

Назва підрозділу	ПІБ
Департамент інформаційних технологій Управління розроблення банківських інформаційних систем	Михайлова В.В

УЗГОДЖЕНО

Назва підрозділу	Посада	ПІБ
Департамент інформаційних технологій	Директор	Нагорнюк В.В.
Департамент платіжних систем та інноваційного розвитку	Директор	Поддєрьогін А.А.
Департамент фінансового моніторингу	Директор	Бережний О.М.
Управління інструментів упровадження монетарної політики	Начальник	Вагіна Н.Б.

Зміст

1.	Загальні положення.....	5
1.1.	Мета документу.....	5
1.2.	Загальні принципи оформлення документу.....	5
1.3.	Коди, що використовуються в описі реквізитів.....	6
1.4.	Загальні принципи перевірки ідентифікації у СЕП.....	6
2.	Категорії учасників розрахунків та їх ідентифікація.....	7
2.1.	Категорії учасників розрахунків у СЕП.....	7
2.1.1.	Надавачі платіжних послуг – Фінансові установи.....	7
2.1.2.	Фінансові установи, які не є агентами.....	8
2.1.3.	Депозитарії.....	9
2.1.4.	Клієнти.....	9
2.1.5.	Центр оброблення СЕП.....	9
2.1.6.	Обмеження проекту СЕП-4 щодо фінансових установ-нерезидентів.....	9
2.1.7.	Класифікація учасників СЕП.....	10
2.2.	Ідентифікація фінансової установи.....	12
2.2.1.	Учасник СЕП.....	14
2.2.2.	Особливості ідентифікації учасників СЕП.....	16
2.2.3.	Скорочений набір реквізитів учасника СЕП для окремих ролей.....	17
2.2.4.	Небанківська установа – надавач фінансових платіжних послуг (ASPSP).....	17
2.3.	Ідентифікація Депозитарію.....	18
2.4.	Ідентифікація сторони.....	20
2.5.	Ідентифікація клієнта–юридичної особи.....	21
2.5.1.	Центр оброблення СЕП у разі його ідентифікації за допомогою блоку «Organisation Identification».....	25
2.6.	Ідентифікація клієнта–фізичної особи.....	27
2.7.	Ідентифікація клієнта – банку-нерезидента.....	32
2.7.1.	Банк-нерезидент як фінансова установа.....	32
2.7.2.	Банк-нерезидент як юридична особа.....	33
2.8.	Блок «Місцезнаходження» (Postal Address).....	33
2.9.	Блок «Контактні дані» (Contact Details).....	34
2.10.	Реквізит "Країна резидентності" (Country of Residence).....	35
3.	Ідентифікація рахунків.....	36
3.1.	Ідентифікація рахунку у форматі IBAN.....	37
3.2.	Ідентифікація рахунку у форматі, відмінному від IBAN.....	37
3.3.	Рахунки в установах-учасниках СЕП.....	38
3.4.	Рахунки в ASPSP.....	38
4.	Ідентифікація валют.....	38
5.	Ідентифікація країн світу.....	38
6.	Ідентифікація фінансових повідомлень і трансакцій.....	39
6.1.	Загальні поняття про ідентифікацію повідомлень і трансакцій в міжнародному стандарті ISO 20022.....	39
6.2.	Ідентифікація повідомлень ISO 20022 в СЕП.....	40
6.3.	Ідентифікатор повідомлення (MessageIdentification).....	42
6.4.	Унікальний ідентифікатор трансакції (UETR).....	44
6.5.	Ідентифікатор імені повідомлення (Message Name Identification).....	45
6.6.	End-To-End Identification.....	46
7.	Задоволення вимог фінансового моніторингу.....	49

1. Загальні положення

1.1. Мета документу

Даний документ визначає правила заповнення реквізитів повідомлень ISO 20022, призначених для однозначного розпізнавання ("ідентифікації"):

- суб'єктів безготівкових розрахунків;
- повідомлень ISO 20022 та платіжних інструкцій, які вони містять.

1.2. Загальні принципи оформлення документу

1. У даному документі наводяться англійські назви реквізитів ISO 20022 та їх український переклад. Для певних реквізитів (особливо тих, які в англійському варіанті мають однукову назву, на кшталт „Ідентифікатор”), український переклад подається не буквально (тобто опису, передбаченого стандартом ISO 20022 для загального випадку), а уточнює зміст реквізиту з урахуванням застосування до предметної області – безготівкових розрахунків в Україні та СЕП.

2. Вимоги до інформації, яка супроводжує переказ коштів, визначені статтею 14 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” від 06 грудня 2019 року № 361-IX (далі – Закон про ПВК/ФТ). Зокрема, цей Закон визначає випадки, у яких інформація про платника / ініціатора платежу / отримувача повинна містити певний набір реквізитів, та набір цих реквізитів.

В окремому розділі «Задоволення вимог фінансового моніторингу» розглянуто, для яких повідомлень ISO 20022 і яких ролей учасників розрахунків у цих повідомленнях застосовуються зазначені вимоги.

У розділі «Категорії учасників розрахунків та їх ідентифікація» даного документу наведено загальний опис і правила заповнення реквізитів повідомлень ISO 20022, що містять інформацію про учасників розрахунків. Якщо зазначені вимоги Закону про ПВК/ФТ вимагають у випадках, передбачених Законом, заповнити певні реквізити за певними додатковими правилами, то ці додаткові правила наведено в розділі «Задоволення вимог фінансового моніторингу».

3. У даному документі використано терміни, визначені Законом України «Про платіжні послуги», чинним законодавством і нормативно-правовими актами Національного банку України з питань безготівкових розрахунків і фінансового моніторингу.

4. Основним документом, що визначає засади участі в СЕП різних різновидів фінансових установ та обслуговування в СЕП небанківських надавачів платіжних послуг, є "Інструкція про виконання міжбанківських платіжних операцій в Україні в національній валюті", затверджена Постановою Правління НБУ № 16 від 03.03.2023.

У цьому документі посилатимемося на цей нормативний акт "Інструкція про міжбанк".

5. Основним документом, який визначає правила заповнення реквізитів платіжних інструкцій, є "Інструкція про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг", затверджена Постановою Правління НБУ № 163 від 29.07.2022 (далі – «Інструкція про безготівкові розрахунки»).

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/39968
від 02.04.2024 19:27

1.3. Коди, що використовуються в описі реквізитів

Код BIC – код, присвоєний фінансовій або нефінансовій установі за стандартом ISO 9362 „Banking – Banking telecommunication messages – Business Identifier Code (BIC)”.

Код LEI юридичної особи – унікальний код, який присвоюється юридичній особі згідно зі стандартом ISO 17442 та використовується для здійснення операцій на фінансових ринках.

Код країни – двосимвольний літерний код країни, визначений Національним стандартом України "Коди назв країн світу" (ДСТУ ISO 3166-1:2009)

Код ЄДРПОУ – ідентифікаційний код платника податків за Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (ЄДРПОУ).

ОНПП – обліковий номер платника податків, який присвоюється контролюючими органами згідно з Наказом Міністерства фінансів №1588 "Про затвердження порядку обліку платників податків і зборів", зі змінами (далі – Наказ 1588) і вноситься до **Єдиного банку даних про платників податків - юридичних осіб** та складових частин такого банку даних (реєстру платників податків - нерезидентів, реєстру договорів про спільну діяльність, договорів управління майном та угод про розподіл продукції). Див. пункти 2.3, 2.4 Наказу 1588.

Примітка. У попередній версії даного документу (до 2023 р. включно) використовувався термін «РНПП – реєстраційний (обліковий) номер платника податку». Термін змінено відповідно до до Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо платіжних послуг» від 12.01.2023 №2888-IX.

РНОКПП – Реєстраційний номер облікової картки платника податків.

IBAN – міжнародний номер банківського рахунку IBAN згідно зі стандартом "Національна настанова України. Фінансові операції. Правила формування міжнародного номера банківського рахунку (IBAN) в Україні (IBAN Registry:2009, NEQ) ДСТК-Н 7167:2010" (далі – “Український стандарт IBAN”).

МДО – код міждепозитарного обліку, що присвоюється Центральним депозитарієм цінних паперів як код учасника системи депозитарного обліку в порядку, установленому законодавством України з питань депозитарної діяльності (див. постанова Правління НБУ від 21.12.2017 №140 і «Положення про порядок отримання зберігачем, депозитарієм та іноземною депозитарною установою кодів міждепозитарного обліку», затверджене рішенням правління Національного депозитарію України № 1/1 від 11.01.2001).

Код ID НБУ – 6-цифровий код фінансової установи, визначений документом «Положення про систему єдиної ідентифікації учасників фінансового ринку України», затвердженим Постановою Правління Національного банку України від 30.08.2021 № 92 (далі – Постанова 92). (*Примітка.* Код ID НБУ замінив поняття "код банку (МФО)", що вживався до набуття чинності зазначеною Постановою. Для банківських установ і установ Державної казначейської служби України, що існували до впровадження коду ID НБУ, код ID НБУ дорівнює їхньому колишньому МФО).

1.4. Загальні принципи перевірки ідентифікації у СЕП

1. Відповідальність за заповнення реквізитів платіжної інструкції, а отже, й реквізитів, що використовуються для ідентифікації, несе її ініціатор.

Відповідальність за коректне оформлення повідомлення та дотримання правил заповнення його реквізитів, прийнятих у СЕП, несе його відправник.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до:31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

B/57-0001/39968
від 02.04.2024 19:27

2. Центр оброблення СЕП (далі – ЦОСЕП) виконує суто формальні перевірки щодо синтаксису реквізитів та наявності учасників розрахунків у нормативно-довідковій інформації СЕП.

ЦОСЕП не перевіряє достовірність ідентифікації, наведеної в повідомленні. Наприклад, ЦОСЕП перевіряє "на ключування" код ЄДРПОУ; проте не перевіряє, чи належать вказані код ЄДРПОУ і номер рахунку одному і тому самому клієнту.

Для окремих реквізитів ЦОСЕП перевіряє їх формальну відповідність одне одному згідно з правилами їх заповнення, описаними в даному документі.

Для реквізитів довідкового характеру (наприклад, контактні дані, місцезнаходження тощо) ЦОСЕП взагалі не виконує логічних перевірок.

Вичерпний перелік логічних перевірок наведено в додатках до специфікацій для кожного типу повідомлень, які учасники надсилають до ЦОСЕП. ЦОСЕП не виконує інших перевірок, ніж наведені у цих додатках.

2. Категорії учасників розрахунків та їх ідентифікація

2.1. Категорії учасників розрахунків у СЕП

2.1.1. Надавачі платіжних послуг – Фінансові установи

1. Терміну «Надавач платіжних послуг», що використовується в законодавстві України, у стандарті ISO 20022 відповідає поняття «фінансова установа». Відповідно термін «фінансова установа» використовується для цілей цього документу та в технологічній документації до СЕП.

2. До фінансових установ належать:

1) Банк-резидент України (у тому числі Національний банк України), філія банку-резидента, філія іноземного банку або небанківська („інша”) установа – учасник СЕП (означення “іншої” установи див. Інструкція про міжбанк):

- безпосередній;
- опосередкований.

2) Небанківський надавач платіжних послуг – небанківська установа – надавач фінансових платіжних послуг, в якій відкрито платіжний рахунок платника/отримувача (Account Servicing Payment Service Provider в термінах PSD2). У комплекті документації СЕП-4 називатимемо небанківського надавача платіжних послуг "ASPSP" і розглядатимемо окремо тоді, коли він не є учасником СЕП. Якщо ж такій фінансовій установі надано статус учасника СЕП, то надалі в СЕП (і відповідно в документації) вона розглядається не як „ASPSP”, а як «учасник СЕП-"інша установа"».

Відповідно до Закону України «Про платіжні послуги» ASPSP матиме право на ведення платіжних рахунків. Законом не передбачено, щоб ASPSP відкривала у себе кореспондентські рахунки банкам.

Відмінність обслуговування небанківського надавача платіжних послуг "як учасника СЕП" і "без участі СЕП, з відкриттям розрахункового рахунку в обслуговуючому банку" докладно розглянуто в документі "Система електронних платежів Національного банку України (шифр СЕП-4). Загальні правила реалізації стандарту ISO 20022, спільні для всіх інструментів. Частина 4. Обслуговування небанківських надавачів платіжних послуг у СЕП".

3) Банк-нерезидент України, який є клієнтом банку-резидента.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до:31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/39968
від 02.04.2024 19:27

Надалі в цьому документі під словами "банк", "філія", "банківська установа", "фінансова установа", якщо явно не вказана резидентність, слід розуміти резидента України.

2. ISO 20022 вводить поняття «Агент» – це Фінансова установа, яка на законних підставах має право вести рахунки клієнтів/користувачів, а саме банк та небанківський надавач платіжних послуг, який відповідно до законодавства України отримав право на відкриття та ведення рахунків клієнтів/користувачів.

3. Банк, філія, інша установа-учасник СЕП, ASPSP розглядаються та ідентифікуються як „фінансові установи” в тому разі, коли для даного повідомлення ISO 20022 вони виконують функції з оброблення платежів і розрахунків (тобто є „Агентами”).

Коли вони оформляють свої власні платежі, тобто є „платником” (Debtor, Initiating Party та стосовні ролі) або „отримувачем” (Creditor та стосовні ролі), то спосіб їх ідентифікації залежить від реквізитів, передбачених для конкретного типу повідомлення. Якщо структура повідомлення ISO 20022 не передбачає вказання в цих реквізитах ідентифікації фінансової установи, то тоді зазначені установи у цих реквізитах повідомлення розглядаються та ідентифікуються як „юридичні особи”.

Наприклад, якщо банк відправляє платежі від свого імені: один у платіжному повідомленні *pacs.008*, а другий у платіжному повідомленні *pacs.009*, то в обох випадках він має заповнити реквізит Debtor власними реквізитами, що його ідентифікують. Але:

- У повідомленні *pacs.009* передбачена ідентифікація Debtor як фінансової установи. Тому в цьому реквізиті банк заповнює власну ідентифікацію як фінансової установи (див. заповнення блоку „Financial Institute Identification”).
- У повідомленні *pacs.008* **не** передбачена ідентифікація Debtor як фінансової установи. Тому в цьому реквізиті банк заповнює власну ідентифікацію як юридичної особи (так само, як він заповнював би її для свого клієнта) (див. заповнення блоку „Organisation Identification”).

4. СЕП веде довідники учасників СЕП і ASPSP та приймає повідомлення до СЕП тільки в тому разі, якщо учасник СЕП / ASPSP, вказаний у реквізитах повідомлення, які ідентифікують фінансову установа-Агента, є у відповідному довіднику.

Якщо учасника СЕП або ASPSP ідентифіковано в реквізитах платника / отримувача як юридичну особу, то СЕП не перевіряє його наявності у зазначених довідниках.

5. Згідно з поточним станом нормативно-правових актів, всі фінансові установи, які можуть мати статус "агента", мають код ЄДРПОУ.

2.1.2. Фінансові установи, які не є агентами

1. З точки зору законодавства України, до фінансових установ належать і такі установи, які не відповідають означенню «агента» в ISO 20022. Такі установи в контексті ISO 20022 розглядаються та ідентифікуються як юридичні особи. Термін «фінансова установа» в наборі документації по впровадженню ISO 20022 в Україні та СЕП-4 до них не застосовується.

До фінансових установ, які не відповідають означенню «Агент», належать: кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, установи накопичувального пенсійного забезпечення, інвестиційні фонди і компанії та інші юридичні особи, виключним видом діяльності яких є надання фінансових послуг.

2. Банк набуває статусу «фінансової установи» виключно після отримання банківської ліцензії та внесення відомостей про нього до Державного реєстру банків (ст. 17 Закону України про банки і банківську діяльність). Після отримання банківської ліцензії банку відкривається коррахунок та присвоюється код ID НБУ. Отже, до цього часу банк у стадії створення розглядається та відповідно ідентифікується в повідомленнях ISO як юридична особа.

3. Ліквідатор банку розглядається як юридична особа.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

B/57-0001/39968
від 02.04.2024 19:27

2.1.3. Депозитарії

Депозитарій – це установа, яка здійснює депозитарну діяльність, не є учасником СЕП і взаємодіє з СЕП для реалізації розрахунків за цінні папери за принципом «поставка проти оплати» (“Delivery versus Payment”, далі – DVP).

СЕП веде довідник депозитаріїв і приймає повідомлення від Депозитарія до СЕП тільки в тому разі, якщо Депозитарій, вказаний у реквізитах повідомлення, є у цьому довіднику.

2.1.4. Клієнти

1. Клієнт банківської установи або користувач платіжних послуг ASPSP (далі в цьому документі та в технологічній документації до СЕП – «клієнт») – фізична або юридична особа, яка не виконує функцій з обслуговування переказу, а лише користується послугами фінансових установ.

У стандарті ISO 20022 до таких осіб застосовується спільна роль – «Сторона» (Party).

2. СЕП не веде довідника клієнтів усіх фінансових установ України.

2.1.5. Центр оброблення СЕП

За стандартом ISO 20022, у більшості повідомлень процесинговий центр платіжної системи не описується як окрема роль. Проте існує ряд повідомлень, у яких має бути вказана їхня точка створення („Originator”, тобто створювач або автор), і такою точкою може бути ЦОСЕП.

Для таких (і тільки таких) випадків ідентифікаційні дані ЦОСЕП заносяться в той реквізит, який передбачений в даному повідомленні для опису автора повідомлення.

Наприклад, у повідомленнях *camt.029*, *pain.014* (перелік не є вичерпним) можна ідентифікувати його створювача тільки як юридичну або фізичну особу; тому для ЦОСЕП у цих повідомленнях вибрано варіант використання блока ідентифікації юридичної особи.

Зрозуміло, що ЦОСЕП не є юридичною особою з нормативно-правової точки зору. Тому для того, щоб відрізнити ЦОСЕП від „справжніх” юридичних осіб, для нього вводиться окрема позначка у реквізиті, що визначає тип установи (див. нижче).

2.1.6. Обмеження проекту СЕП-4 щодо фінансових установ-нерезидентів

1. Банк-нерезидент виконує розрахунки з банками України виключно через взаємні коррахунки – за рахунками 1500, 1600 через SWIFT за межами СЕП.

Згідно з чинним законодавством, Банк-нерезидент НЕ МАЄ ПРАВА:

- відкривати клієнтський рахунок в українському банку;
- бути учасником СЕП.

Зважаючи на сказане, банк-нерезидент не є Агентом. Отже, не розглядається питання участі банків-нерезидентів в СЕП.

У повідомленнях ISO 20022 в СЕП банк-нерезидент може розглядатися тільки як Платник (Debtor), Отримувач (Creditor) та похідні від них ролі (наприклад, "Учасник, який ініціював запит", "Учасник, який встановив статус"; "Сторона, яка створила справу" тощо). Його ідентифікація в цих ролях залежить від структури повідомлення з урахуванням особливості "банка-нерезидента". А саме, коли в структурі даного повідомлення для певного реквізиту:

- передбачено варіант ідентифікації фінансової установи, яка не є Агентом, то банк-нерезидент ідентифікується як фінансова установа (приклад: реквізити Платник, Отримувач у повідомленні *pacs.009*);
- для фінансової установи передбачено виключно роль "Агент" або в структурі не передбачено можливості ідентифікації фінансової установи – тоді банк-нерезидент ідентифікується як юридична особа.

Відповідно, правила ідентифікації банків-нерезидентів у ролі Агентів у даному документі не розглядаються і в програмному забезпеченні СЕП-4 наразі не реалізовуватимуться.

У разі подальших робіт у цьому напрямі та надання банку-нерезиденту статусу «Агента» буде дотримано загальний принцип ISO 20022: банк-нерезидент належатиме до категорії „фінансова установа”.

2. ASPSP-нерезидент не може брати участь у платіжній інфраструктурі України.

ASPSP – нерезиденти відповідно до Закону «Про платіжні послуги» повинні бути зареєстрованими в Україні юридичними особами (отже, з точки зору СЕП розглядаються та ідентифікуються як ASPSP-резидент).

Відповідно, ASPSP-нерезиденти у даному документі не розглядаються в жодній ролі та в програмному забезпеченні СЕП-4 наразі не реалізовуватимуться.

3. Іноземні платіжні установи матимуть право надавати всі або окремі платіжні послуги в Україні за умови створення філії та її акредитації в Україні в порядку, визначеному законом та нормативно-правовими актами Національного банку України. Зважаючи на це, для цілей даного документу така філія розглядається та ідентифікується як резидент України.

З точки зору СЕП, така філія не має відмінностей порівняно з банком-резидентом, учасником СЕП.

Зокрема, Філія іноземного банку має код ЄДРПОУ відповідно до п.2.2 наказу № 1588.

2.1.7. Класифікація учасників СЕП

Учасники СЕП, у свою чергу, поділяються на категорії відповідно до своєї юридичної сутності. Ці категорії відрізняються за деякими умовами їх роботи в СЕП, а саме:

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до:31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/39968
від 02.04.2024 19:27

Відмінності	Категорія			
	Національний банк України	Державна казначейська служба України (ДКСУ)	Банки та їх філії	Інші установи
Ознака категорії	Код ID НБУ = 300001	Код ID НБУ починається з цифри „8”	решта	решта
План рахунків, за яким працює установа	План рахунків Національного банку України	План рахунків ДКСУ	План рахунків банків України	План рахунків підприємств
Перелік заборонених балансових рахунків	Для кожної категорії визначено окремий перелік заборонених рахунків відповідно до плану рахунків, за яким вона працює			Наразі не визначається, на стадії обговорення
Спосіб зупинення власних видаткових операцій	не передбачено	зупиняються всі початкові платежі від ДКСУ	за переліком балансових рахунків, визначених в Інструкції про міжбанк	Наразі не передбачено
Учасник може виконувати початкові платежі зі свого рахунку...	без обмежень за їх сумами	в межах залишку на технічному рахунку, не обтяженого лімітами	в межах залишку на технічному рахунку, не обтяженого лімітами	в межах залишку на технічному рахунку, не обтяженого лімітами
Оплата за послуги СЕП відповідно до кількості оброблених платежів / повідомлень	не справляється	за окремим тарифом для ДКСУ	за окремим тарифом для банків	На стадії обговорення

Коли йдеться про встановлення особливого регламенту роботи СЕП (зокрема під час закриття банківського року), передбачена можливість визначити для кожної категорії окремо обмеження на зміст початкових платежів (наприклад, можна встановити для банків та "інших установ" – „тільки на НБУ”, для НБУ – "дозволені всі" тощо).

Система ідентифікації учасників СЕП в ISO 20022 не передбачає зазначеної деталізації, а отже, у фінансових повідомленнях ISO 20022 цей реквізит не вказуватиметься.

Система формування коду ID НБУ, визначена Постановою 92, не передбачає вказання в коді ID НБУ відмінності між банківською та "іншою" установою.

Тому для надання учасникам СЕП засобів визначення категорії учасника цей реквізит включено в Довідник учасників СЕП. А саме:

Категорія	Реквізит у довіднику учасників СЕП (латинські літери)
Національний банк України	N
Державна казначейська служба України	K
Банк, філія банку	B
Інша установа: ASPSP, Державна установа тощо, якій надано право участі в СЕП	I

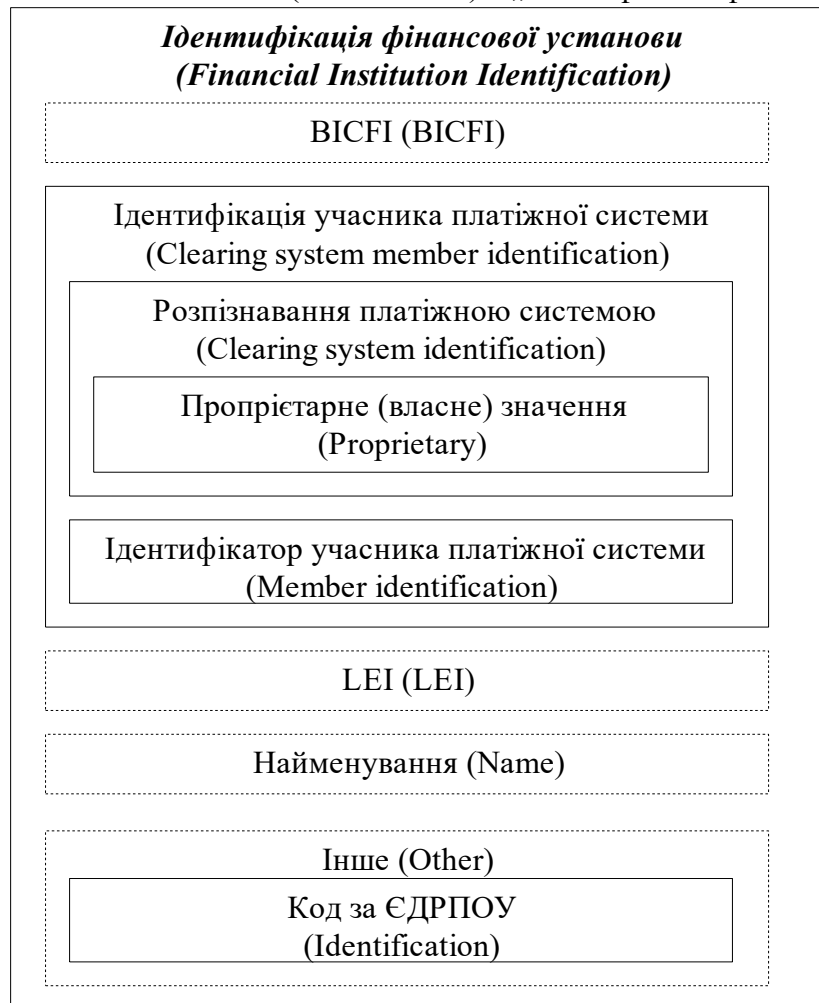
Наразі всі "інші установи" віднесено до однієї спільної категорії. У подальшому, якщо виявиться необхідність установлювати для окремих видів "інших установ" різні правила роботи в СЕП, можуть бути виокремлені нові категорії учасників СЕП і визначено умови того, як відрізнити ці категорії та якими є особливості їх роботи порівняно з вже наявними категоріями.

2.2. Ідентифікація фінансової установи

Бізнес-роль за ISO 20022: FI (Financial Institution) – Фінансова установа.

Ідентифікується блоком:

„Financial Institution Identification” (<FinInstnId>) – „Ідентифікація фінансової установи”.

Реквізити цього блоку:

Назва реквізиту	Повна назва і рівень тега	Зміст	Формат	Обов'язковість
BICFI (Код BIC)	FinInstnId +BICFI	Код BIC СЕП ніяк не працює з цим кодом. У разі його вказання СЕП його ігнорує	text [A-Z0-9]{4,4}[A-Z]{2,2}[A-Z0-9]{2,2}([A-Z0-9]{3,3}){0,1}	Необов'язковий
Clearing System Member Identification (Ідентифікація учасника платіжної системи)	FinInstnId +ClrSysMmbId	Набір реквізитів, що ідентифікують фінансову установу в платіжній системі	Блок	Обов'язковий
Clearing System Identification (Розпізнавання платіжною системою)	FinInstnId +ClrSysMmbId ++ClrSysId	Вказання на платіжну систему, за довідником учасників якої вказано код учасника	Блок	Обов'язковий
Proprietary (Пропріетарне (власне) значення). Назва реквізиту вказує на те, що ідентифікація є пропріетарною для України	FinInstnId +ClrSysMmbId ++ClrSysId +++Prtry	Визначає, за яким довідником наводиться код фінансової установи <i>Залежно від типу фінансової установи (див. окремі пункти нижче)</i>	text {1,35}	Обов'язковий
Member Identification (ідентифікатор учасника платіжної системи)	FinInstnId +ClrSysMmbId ++MmbId	Код фінансової установи в довіднику, визначеному реквізитом „Proprietary” <i>Залежно від типу (див. окремі пункти нижче)</i>	text [0-9]{6}	Обов'язковий
LEI	FinInstnId +LEI	Код LEI юридичної особи. СЕП ніяк не працює з цим кодом. У разі його вказання СЕП його ігнорує	text [A-Z0-9]{18,18}[0-9]{2,2}	Необов'язковий
Name (Найменування)	FinInstnId +Nm	Найменування фінансової установи. <i>Залежно від типу (див. окремі пункти нижче)</i>	text {1,140}	<i>Залежно від ролі (див. нижче)</i>
Other (Інше)	FinInstnId +Othr	Унікальний ідентифікатор фінансової установи, наданий згідно схеми ідентифікації	Блок	<i>Залежно від ролі (див. нижче)</i>
Identification (Ідентифікатор)	FinInstnId +Othr ++Id	Код ЄДРПОУ Фінансової установи	text [0-9]{8,9}	Обов'язковий в разі наявності блоку "Other"

Реквізити, що містять найменування та ідентифікаційний код (код ЄДРПОУ) фінансової установи („Name” та блок „Other”), є:

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до:31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

B/57-0001/39968
від 02.04.2024 19:27

- обов'язковими, коли дана фінансова установа зазначається в ролях „Debtor”, “Creditor” та аналогічних, які описують відправника/отримувача платежу та стосовних повідомлень (тобто коли йдеться про платежі самої фінансової установи);
- не потрібними для ролей типу „Агент”. У структурах даних ці реквізити визначено як необов'язкові (тобто можуть бути вказані), але з метою оптимізації вказувати їх не рекомендується. У разі їх наявності СЕП ніяк не перевірятиме і не опрацюватиме їх.

Блок „Місцезнаходження” (Postal Address), наявний у стандарті ISO 20022, не використовується для ідентифікації фінансових установ і вилучений у структурі всіх повідомлень ISO 20022 для України.

Для банків і небанківських установ – учасників СЕП, зокрема для ASPSP, наявність у них коду ЄДРПОУ є обов'язковим.

Можливість вказання в реквізиті **Identification** (Ідентифікатор) коду завдовжки 9 символів наразі використовується виключно для банків-нерезидентів.

2.2.1. Учасник СЕП

Означення:

- Банк або філія банку, який є учасником СЕП і виконує через СЕП міжбанківські платежі, свої та своїх клієнтів.
- Державна казначейська служба України.
- „Інша” небанківська установа, якій надано право участі в СЕП (небанківський надавач платіжних послуг-ASPSP, державна установа тощо).
- Філія іноземного банку (яка за статусом є українським резидентом), якій надано право участі в СЕП.

Примітка. Всі учасники СЕП є резидентами. Закон про платіжні послуги не передбачає участі в СЕП банків-нерезидентів.

Особливості заповнення реквізитів у блоці „Financial Institution Identification”:

Proprietary	<Prtry>	“SEP”	Обов'язковий
Member Identification	<MmbId>	Код ID НБУ	Обов'язковий
Name	<Nm>	Назва	Див. загальні правила для фін.установ.

Значення “SEP” реквізиту „Proprietary” означає, що ідентифікатор (код) даного учасника розрахунків вказується за довідником учасників СЕП (в якому учасники ідентифікуються за кодом ID НБУ).

Примітка. Аналогічним чином банк ідентифікується в повідомленнях ISO 20022, які проходять через інші, ніж СЕП, системи, в тому числі тоді, коли на момент формування повідомлення даний учасник може не бути учасником СЕП – наприклад, якщо йдеться про документи для формування статутного внеску банку, що тільки організується, або про остаточні розрахунки після вилучення банку/небанківської установи з учасників СЕП. Достатньо, щоб цьому учаснику було присвоєно код ID НБУ, про який можна дізнатися, наприклад, з Електронної форми Державного реєстру банків, Державного реєстру фінансових установ тощо.

Реквізит „Name” заповнюється назвою банку/небанківської установи українською мовою відповідно до вимог фінансового моніторингу. А саме:

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до:31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

B/57-0001/39968
від 02.04.2024 19:27

Статтею 15 Закону України про банки передбачено, що банк має **повне і скорочене офіційні найменування** українською та іноземними мовами. Найменування банку має містити слово "банк", а також вказівку на організаційно-правову форму банку.

Враховуючи те, що Законом про ПВК/ФТ (ст. 14) передбачено супроводження переказу коштів інформацією про повне найменування платника/ініціатора переказу/отримувача, і ураховуючи те, що детальна інформація про банк/небанківську фінансову установу є загальнодоступною, зокрема міститься в Державному реєстрі банків/ Державному реєстрі фінансових установ, у платіжному документі щодо банку/небанківської фінансової установи може зазначатися його/її повне або скорочене найменування.

Потрібно використовувати саме ті найменування, що містяться в Державному реєстрі банків (для небанківських установ – у Державному реєстрі фінансових установ). Заборонено вживати якісь інші формулювання або скорочення на свій розсуд.

Наприклад, у Державному реєстрі банків, розміщеному на сайті НБУ, станом на певний момент міститься така інформація щодо одного з банків (припускається використовувати обидва ці варіанти):

Повне найменування: Публічне акціонерне товариство акціонерний банк "Укргазбанк"

Скорочене найменування: АБ "УКРГАЗБАНК"

Реквізит „Назва банку технологічна” вказувати забороняється.

Примітка. При впровадженні СЕП-4.0 реквізит „Назва банку технологічна” було вилучено з нормативно-довідкової інформації СЕП. У 2024 році ведення реквізиту „Назва банку технологічна” в Державному реєстрі банків буде також скасовано.

Банк-відправник повідомлення має вирішити, яке саме з найменувань, повне чи скорочене, він використовуватиме, і надалі зазначати тільки цей тип найменувань у всіх повідомленнях, які передбачають включення реквізиту „Назва банку”.

Якщо назви банку не було вказано в повідомленні ISO, то під час візуалізації цього повідомлення у вихідних формах розрахункових документів назва банку заповнюється таким чином:

- учасник СЕП має використовувати для відображення власної назви той самий варіант назви, який він вибрав для вміщення в повідомлення ISO 20022;
- зважаючи на те, що в Довіднику учасників СЕП міститься скорочена форма назви з Державного реєстру банків або Державного реєстру фінансових установ, для відображення назв інших учасників можна використовувати саме цю назву з Довідника учасників СЕП.

Приклади можливих ролей у СЕП:

- Debtor (платник) (у разі оформлення платежу у повідомленні *pacs.009*; якщо ж формується повідомлення *pacs.008*, то платник ідентифікується не як фінансова установа, а як юридична особа)
- Debtor Agent (агент платника)
- Instructing Agent (інструктуючий агент)
- Previous Instructing Agent 1 (попередньо інструктуючий агент 1)
- Intermediary Agent (посередник)
- Creditor (отримувач) (у разі оформлення платежу у повідомленні *pacs.009*; якщо ж формується повідомлення *pacs.008*, то отримувач ідентифікується не як фінансова установа, а як юридична особа)
- Creditor Agent (агент отримувача)
- Instructed Agent (проінструктований агент)
- Assigner (сторона, яка направляє повідомлення)
- Assignee (уповноважена сторона-отримувач повідомлення)

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

B/57-0001/39968
від 02.04.2024 19:27

2.2.2. Особливості ідентифікації учасників СЕП

Необхідною умовою набуття фінансовою установою статусу учасника СЕП є присвоєння їй коду ID НБУ.

Учасник СЕП на бізнесовому рівні (у повідомленні ISO) ідентифікується кодом ID НБУ.

Примітка. У рахунках, номери яких створено згідно з українським стандартом IBAN, в якості коду фінансової установи, в якій відкрито рахунок, використовується саме код ID НБУ.

Крім того, на транспортному рівні використовується ідентифікатор в системі захисту інформації НБУ.

Ці два параметри є унікальними для учасників СЕП.

Зазначені реквізити використовуються для:

- визначення безпосереднього учасника СЕП – відправника / отримувача повідомлення (наприклад, у термінах ISO 20022 в повідомленнях *pacs.008*, *pacs.009*, *pacs.004*, *pacs.010* – це „Інструктуючий агент” / „Проінструктований агент”, у повідомленнях *camt.056*, *camt.029*, – це „Сторона, яка направляє повідомлення” / „Уповноважена сторона-отримувач повідомлення”, і т.п.)
- процедур авторизації;
- криптографічного захисту інформації;
- визначення учасника СЕП, в якому ведеться рахунок платника / отримувача (в термінах ISO 20022 – „Агента платника” / „Агента отримувача”).

Тому для повідомлень, що проходять через СЕП, у реквізитах, які відповідають ролям безпосередніх учасників СЕП і на підставі яких СЕП здійснює перевірки і маршрутизацію повідомлень, ідентифікація учасників може бути задана виключно з вказанням коду ID НБУ.

Інша ідентифікація банків (така як BIC, LEI, код за ЄДРПОУ тощо) може бути використана в інших реквізитах додатково, проте СЕП не співвідносить ці реквізити з реквізитами учасників-відправників/отримувачів і не виконує їх змістовного контролю. Реквізити BIC і LEI не вміщуються в довідник учасників СЕП; код за ЄДРПОУ вміщується для довідкових цілей (ЦОСЕП не звіряє, що код ЄДРПОУ, вказаний у повідомленні ISO в ідентифікації учасника, належить саме цьому учаснику).

Крім цих параметрів, довідник учасників СЕП містить:

- назву учасника;
- код ЄДРПОУ;
- параметри, що визначають роботу за консолідованим кореспондентським рахунком;
- інші параметри, які характеризують учасника і які мають бути звірені в ході авторизації та контролю вхідних повідомлень.

Зважаючи на те, що СЕП не використовує для маршрутизації та оброблення платежів номер коррахунку учасника СЕП в НБУ, реквізит „номер коррахунку” в довіднику учасників СЕП не передбачено.

Реквізитний склад Довідника учасників СЕП наведено у документі "СПЕЦИФІКАЦІЇ ISO 20022. Administration Proprietary Message (на рівні ЦОСЕП - агент) adm1.998 «Адміністративне технічне повідомлення». Застосування: Типи даних SUch, SAsp «Довідник учасників СЕП», «Довідник ASPSP»".

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до:31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

B/57-0001/39968

від 02.04.2024 19:27

2.2.3. Скорочений набір реквізитів учасника СЕП для окремих ролей

Для повідомлень ISO на ланці передавання „Безпосередній учасник СЕП – ЦОСЕП – безпосередній учасник СЕП” існують реквізити, призначені виключно для маршрутизації, тобто для вказання безпосереднього учасника СЕП – відправника та отримувача даного повідомлення.

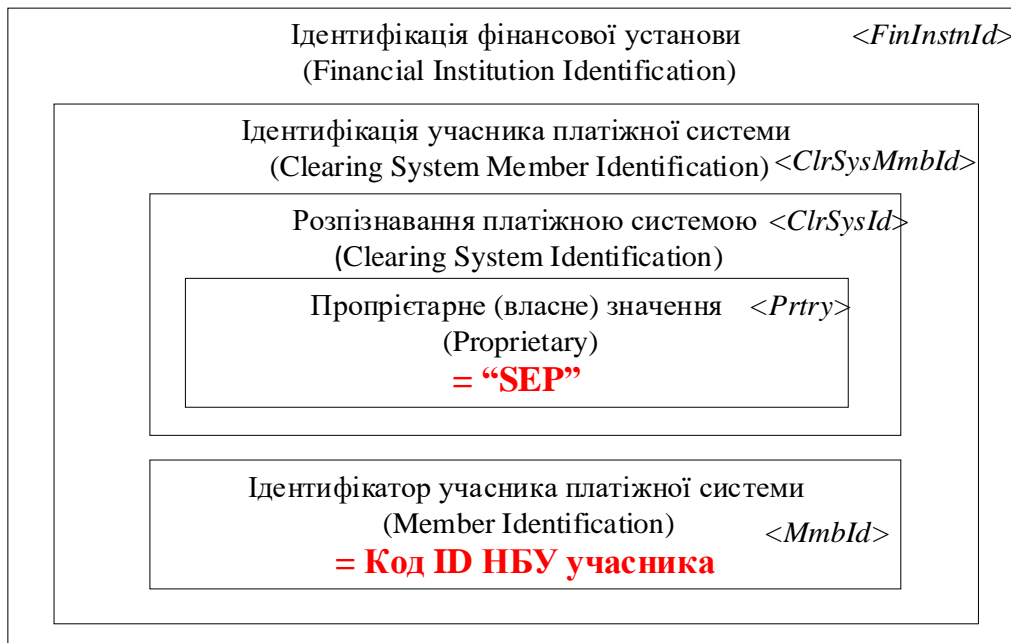
Це такі реквізити (блоки):

- Інструктуючий агент (Instructing Agent)
- Проінструктований агент (Instructed Agent)
- Сторона, яка направляє повідомлення (Assigner)
- Уповноважена сторона-отримувач повідомлення (Assignee)
- та аналогічні їм, залежно від структури повідомлення.

За стандартом ISO 20022 у цих реквізитах зазначається ідентифікація фінансової установи.

У СЕП у цих блоках використовуються тільки ті реквізити нижчого рівня, які потрібні для маршрутизації в СЕП, а вказання решти реквізитів блоку „Ідентифікація фінансової установи” заборонено.

Таким чином, блок ідентифікації фінансової установи у блоках „Інструктуючий агент” і „Проінструктований агент” (та аналогічних їм) для СЕП має вигляд:

Ці обмеження для зазначеного окремого випадку не діють на інші реквізити (наприклад, Debtor Agent) – у них в ідентифікації фінансової установи можна вказувати необов’язкові реквізити (наприклад, BIC, LEI) на розсуд відправника. Докладно набір допустимих реквізитів для кожної ролі фінансової установи в кожному повідомленні висвітлено у відповідних специфікаціях.

2.2.4. Небанківська установа – надавач фінансових платіжних послуг (ASPSP)

Означення:

- ASPSP, резидент України, яка не є учасником СЕП.

Ця установа не є учасником СЕП, проте веде платіжні рахунки користувачів, має розрахунковий рахунок в банку-резиденту і виступає як Агент платника / Агент отримувача для виконання міжбанківських платіжних операцій своїх користувачів через СЕП.

ASPSP має код ID НБУ, який використовується аналогічно коду ID банківської установи:

- для ідентифікації ASPSP в повідомленнях ISO 20022;
- для формування номеру рахунку, відкритого в ASPSP, у форматі IBAN.

Національний банк забезпечує ведення довідника ASPSP, які мають право брати участь в розрахунках через СЕП (див. документ "СПЕЦИФІКАЦІЇ ISO 20022. Administration Proprietary Message (на рівні ЦОСЕП - агент) adm1.998 «Адміністративне технічне повідомлення». Застосування: Типи даних SUch, SAsp «Довідник учасників СЕП», «Довідник ASPSP»). Цей довідник є складовою частиною нормативно-довідкової інформації СЕП.

Особливості заповнення реквізитів у блоці „Financial Institution Identification”:

Proprietary	<Prtry>	“ASP”	Обов’язковий
Member identification	<MmbId>	Код ID НБУ небанківської фінансової установи	Обов’язковий
Name	<Nm>	Назва	Див. загальні правила для фін.установ.

Значення “ASP” реквізиту „Proprietary” означає, що код ID НБУ даного учасника розрахунків вказується за довідником ASPSP.

Реквізит „Name” заповнюється назвою фінансової установи, що вказана в Державному реєстрі фінансових установ або в Довіднику ASPSP, що ведеться в СЕП. Принципи вибору повного або скороченого найменування (у разі наявності більше ніж одного найменування) ті самі, що і для учасників СЕП.

Приклади можливих ролей у СЕП:

- Debtor (платник) (у разі оформлення платіжної інструкції у повідомленні *pacs.009*; якщо ж формується повідомлення *pacs.008*, то вона ідентифікується не як фінансова, а як юридична особа)
- Debtor Agent (агент платника)
- Creditor (отримувач) (у разі оформлення платіжної інструкції у повідомленні *pacs.009*; якщо ж формується повідомлення *pacs.008*, то вона ідентифікується не як фінансова, а як юридична особа)
- Creditor Agent (агент отримувача)
- Originator (учасник, що встановив статус)

2.3. Ідентифікація Депозитарію

Депозитарій має три унікальних ідентифікатори, які використовуються таким чином:

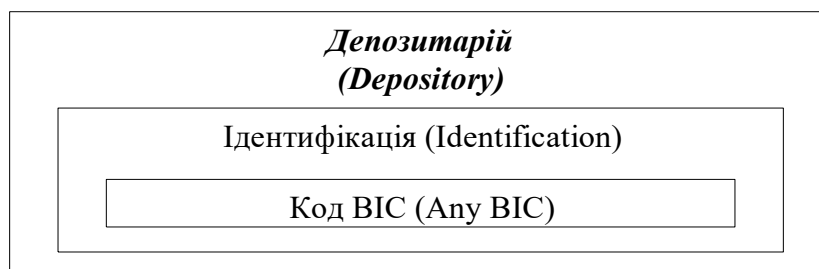

Назва	Формат	Мета
ВІС	text [A-Z0-9]{4,4}[A-Z]{2,2} [A-Z0-9]{2,2} ([A-Z0-9]{3,3}){0,1}	У реквізитах повідомлень ISO 20022, які визначають Депозитарій як суб'єкт розрахунків
Код МДО	text [0-9]{6}	У складі реквізитів, які вимагають унікальної ідентифікації Депозитарію в числовому форматі
Ідентифікатор в системі захисту інформації НБУ	text [A-Z0-9]{3,3}	Для організації захисту інформації на транспортному рівні

Ці реквізити зазначені в „Довіднику депозитаріїв, з якими працює СЕП”, який є складовою частиною нормативно-довідкової інформації СЕП.

У повідомленнях ISO 20022, з якими працює СЕП, Депозитарій розглядається виключно в ролі „Depository”. Ця роль може зустрічатися виключно на ланці обміну між СЕП і Депозитарієм з питань DVP.

Зважаючи на таке обмежене використання, у зазначених повідомленнях в блоці „Depository” передбачено тільки один ключовий реквізит для визначення Депозитарію:

Реквізити цього блоку:

Назва реквізиту	Повна назва і рівень тега	Зміст	Формат	Обов'язковість
Depository (Депозитарій)	Dpstry	Набір реквізитів, що ідентифікують Депозитарій при взаємодії з СЕП	Блок	
Identification (Ідентифікація Депозитарію)	Dpstry +Id	Блок реквізитів	Блок	Обов'язковий
AnyВІС (Код ВІС)	Dpstry +Id ++AnyВІС	Код ВІС Депозитарію	text [A-Z0-9]{4,4}[A-Z]{2,2} [A-Z0-9]{2,2} ([A-Z0-9]{3,3}){0,1}	Обов'язковий

Решту реквізитів Депозитарія учасник СЕП за потреби може отримати з „Довідника депозитаріїв, з якими працює СЕП”.

2.4. Ідентифікація сторони

Означення:

- юридична особа
- фізична особа
- фінансова установа у повідомленнях і ролях, що не передбачають її ідентифікацію як фінансової установи.

Бізнес-роль за ISO 20022: Party – клієнт.

Назва реквізиту	Повна назва і рівень тега	Зміст	Формат	Обов'язковість
Name (Найменування)	Nm	Найменування юридичної особи; прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) фізичної особи	text {1,140}	Обов'язковий
Postal Address (Місцезнаходження)	PstlAdr	Місцезнаходження (див. нижче пункт «Блок «Місцезнаходження (Postal Address)»)	Блок	Необов'язковий
Identification (ідентифікація)	Id	Блок, що містить ідентифікацію сторони	Блок	Обов'язковий
Organisation Identification (ідентифікація юридичної особи)	Id +OrgId	Блок, що містить ідентифікацію юридичної особи	Блок	Обов'язковий
або				
Private Identification (ідентифікація фізичної особи)	Id +PrvtId	Блок, що містить ідентифікацію фізичної особи	Блок	Обов'язковий
Country of Residence (Країна резидентності)	CtryOfRes	Код країни	text [A-Z]{2,2}	Необов'язковий
Contact Details (Контактні дані)	CtctDtls	Контактні дані. (див. нижче пункт Блок «Контактні дані» (Contact Details))	Блок	Необов'язковий

Слід звернути увагу, що в деяких ролях реквізити, які є обов'язковими і для даної ролі не несуть змістовного навантаження, вилучені зі структури повідомлення взагалі. Наприклад, коли йдеться про сторону-автора якогось рішення (наприклад, повернути платіж або відкрити справу про розслідування), то несуттєвими є її місцезнаходження, дата і місце народження тощо. Тому наявність або відсутність обов'язкових реквізитів у структурі повідомлення слід визначати за специфікацією для конкретного типу повідомлення.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/39968
від 02.04.2024 19:27

2.5. Ідентифікація клієнта–юридичної особи

Означення:

- Клієнт банку-резидента, юридична особа, резидент України.
- Клієнт банку-резидента, юридична особа, НЕрезидент України (у тому числі банк-нерезидент у повідомленнях і ролях, що не передбачають його ідентифікацію як фінансової установи).
- Користувач, юридична особа, який має платіжний рахунок в ASPSP.
- Банк, резидент України, як платник / отримувач / учасник, який установив статус – у повідомленнях, що не передбачають його ідентифікацію як фінансової установи).
- ASPSP, резидент України, як платник / отримувач / учасник, який установив статус – у повідомленнях, що не передбачають його ідентифікацію як фінансової установи).

Бізнес-роль за ISO 20022: Party – клієнт.

Ідентифікується блоком „Identification”, варіант „Organisation Identification” (Ідентифікація юридичної особи).

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/39968
від 02.04.2024 19:27

Блок, що описує юридичну особу
(наприклад, у ролі Debtor)

Найменування (Name)

Місцезнаходження (Postal Address) +

Ідентифікація (Identification)

Ідентифікація юридичної особи
(Organisation identification)

BIC (Any BIC)

LEI

Інший спосіб ідентифікації (Other)

Ідентифікатор (Identification)

Вид ідентифікації (Scheme Name)

Пропрієтарне (власне) значення
(Proprietary)

Країна резидентності (Country of Residence)

Контактні дані
(Contact Details) +

Реквізити блоку:

Назва реквізиту	Повна назва і рівень тега	Зміст	Формат	Обов'язковість
Name (Найменування)	Nm	Найменування юридичної особи	text {1,140}	Обов'язковий
Postal Address (Місцезнаходження)	PstlAdr	Місцезнаходження (див. нижче пункт «Блок «Місцезнаходження (Postal Address)»»)	Блок	Обов'язковість заповнення визначено вимогами фінансового моніторингу
Identification (ідентифікація)	Id	Блок, що містить ідентифікацію сторони	Блок	Обов'язковий

Назва реквізиту	Повна назва і рівень тега	Зміст	Формат	Обов'язковість
Organisation Identification (ідентифікація юридичної особи)	Id +OrgId	Блок, що містить ідентифікацію юридичної особи	Блок	Обов'язковий
Any BIC (код BIC)	Id +OrgId ++AnyBIC	Код BIC	text [A-Z0-9]{4,4} [A-Z]{2,2} [A-Z0-9]{2,2} ([A-Z0-9]{3,3}){0,1}	Необов'язковий
LEI	Id +OrgId ++LEI	Код LEI юридичної особи	text [A-Z0-9] {18,18} [0-9]{2,2}	Необов'язковий
Other (інший спосіб ідентифікації)	Id +OrgId ++Othr	Обов'язкова ідентифікація	Блок	Обов'язковий
Identification (ідентифікатор)	Id +OrgId ++Othr +++Id	Ідентифікаційний код юридичної особи, тип якого вказано в реквізиті „Proprietary” (див. табл. нижче)	text [0-9]{8,9}	Обов'язковий
Scheme Name (Вид ідентифікації)	Id +OrgId ++Othr +++SchmeNm	Блок, який визначає тип ідентифікації юридичної особи	Блок	Обов'язковий
Proprietary (Пропріетарне (власне) значення). Назва реквізиту вказує на те, що ідентифікація є пропріетарною для України.	Id +OrgId ++Othr +++SchmeNm ++++Prtry	Тип ідентифікації в кодованому вигляді (див. табл. нижче)	text{1,35}	Обов'язковий
Country of Residence (Країна резидентності)	CtryOfRes	Код країни	text [A-Z]{2,2}	Необов'язковий
Contact Details (Контактні дані)	CtctDtls	Контактні дані. (див. нижче пункт Блок «Контактні дані» (Contact Details))	Блок	Необов'язковий

У реквізиті „Name” („Найменування”) зазначається повне найменування юридичної особи, яке міститься в:

- Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – Єдиний державний реєстр);

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

B/57-0001/39968
від 02.04.2024 19:27

- Єдиному банку даних про платників податків - юридичних осіб;
- документі про акредитацію (реєстрацію, легалізацію) на території України, копії легалізованого або засвідченого шляхом проставлення апостиля витягу з торговельного, банківського або судового реєстру/реєстраційного посвідчення місцевого органу влади іноземної держави про реєстрацію юридичної особи-нерезидента/документа, що свідчить про реєстрацію юридичної особи-нерезидента відповідно до законодавства країни її місцезнаходження, засвідченої в установленому законодавством України порядку (далі – реєстраційний документ).

Скорочувати в найменуванні можна тільки організаційно-правову форму («ПАТ», «АТ» тощо), проте не дозволяється скорочувати інші елементи найменування.

Відповідність реквізитів „**Identification**” і „**Proprietary**”:

Proprietary	Identification	Англійський переклад офіційної назви, від якого походить скорочення, та джерело перекладу
USRC	Зазначається код ЄДРПОУ	Unified State Register Code (Unified State Register Of Enterprises And Organizations Of Ukraine) https://irc.gov.ua/en/reestr_edr
TRAN	Зазначається обліковий номер платника податків (ОНПП) з Єдиного банку даних про платників податків - юридичних осіб	Taxpayer Registration Account Number
NA	Ідентифікаційний код юридичній особі не присвоєний. Зазначається 9 нулів	Not Assigned https://www.acronymfinder.com/Not-Assigned-(NA).html

У розрахунковому документі може бути вказано тільки один код. Для вибору того, який саме тип ідентифікації використовувати, слід керуватися таким правилом:

- якщо юридичній особі присвоєний код ЄДРПОУ, то слід зазначати саме цей код;
- якщо юридичній особі код ЄДРПОУ не присвоєно, то зазначається код ОНПП.

Код „не присвоєно” вказується в таких випадках:

- Якщо ідентифікаційний код юридичній особі-резиденту не присвоєний (наприклад: юр. особа до формування статуту);
- Якщо згідно із законодавством України ідентифікаційний код юридичній особі-нерезиденту не присвоюється (юр.особи – інвестори, номінальні утримувачі, банки-кореспонденти).

ЦОСЕП перевіряє для ролей «Платник», «Фактичний платник», «Ініціатор», «Отримувач», «Фактичний отримувач» (див. додатки до специфікацій):

- відповідність кількості символів в реквізиті „**Identification**” до типу коду, визначеного реквізитом „**Proprietary**” (для „**Proprietary**” = “USRC” – 8 цифр, для “TRAN” або “NA” – 9 цифр);
- код ЄДРПОУ (для „**Proprietary**” = “USRC”) на правильність ключового розряду;
- для „**Proprietary**” = “NA” код має складатися рівно з 9 нулів;
- для „**Proprietary**” = “TRAN” код не може містити рівно 9 нулів.

Для інших ролей ці перевірки не здійснюються.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до:31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

B/57-0001/39968
від 02.04.2024 19:27

Реквізити LEI та BICFI є обов'язковими для заповнення. ЦОСЕП їх не перевіряє. Проте для клієнтів-нерезидентів, які не мають ідентифікаційних кодів за українськими реєстрами і для яких реквізит „Proprietary” вказується як "не присвоєно", рекомендується вказати LEI та/або BICFI.

Для тих реквізитів тих повідомлень, до яких застосовуються вимоги фінансового моніторингу:

Якщо в реквізитах „Identification” і „Proprietary”:

- для юридичної особи-резидента вказано його ОНПП (в реквізиті „Proprietary” вказано "TRAN"),
- або зазначено, що Ідентифікаційний код юридичній особі не присвоєний (в реквізиті „Proprietary” вказано "NA"),

то обов'язково має бути заповнений реквізит (блок) “Місцезнаходження” (“Postal Address”).

Приклади можливих ролей у СЕП:

- Debtor (платник)
- Ultimate Debtor (фактичний платник)
- Initiating Party (ініціатор переказу)
- Creditor (отримувач)
- Ultimate Creditor (фактичний отримувач)
- Party (сторона)
- Originator (сторона, яка створює повідомлення)

2.5.1. Центр оброблення СЕП у разі його ідентифікації за допомогою блоку «Organisation Identification»

Означення:

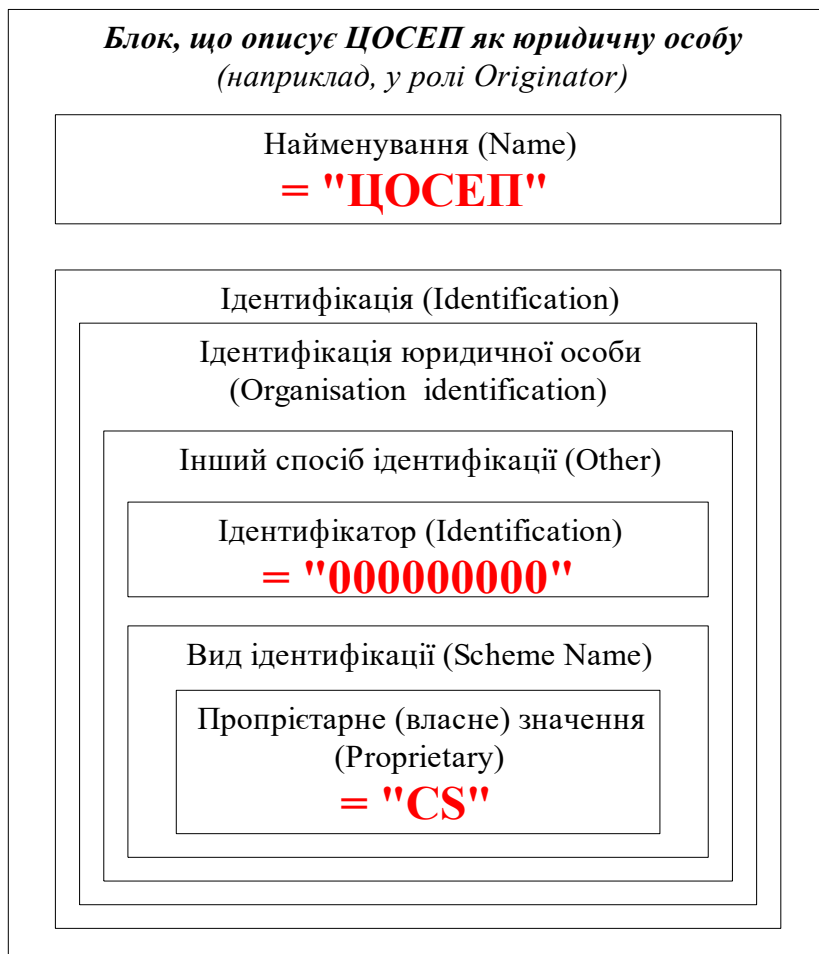
- Центр оброблення СЕП для тих випадків, коли структура повідомлення згідно зі стандартом ISO 20022 потребує ідентифікувати процесинговий центр платіжної системи за допомогою блоку «Organisation Identification».

У таких повідомленнях для блоку, що ідентифікує юридичну особу, вводиться додаткове можливе значення реквізиту „Proprietary” для позначення ЦОСЕП:

Proprietary	Identification	Англійське позначення в документації
CS	000000000	COSEP

Опис ЦОСЕП у такому блоці містить мінімальну кількість необхідних реквізитів. А саме:

Реквізити блоку:

Назва реквізиту	Повна назва і рівень тега	Зміст	Обов'язковість
Name (Найменування)	Nm	„ЦОСЕП”	Обов'язковий
Identification (ідентифікація)	Id	Блок, що містить ідентифікацію сторони	Обов'язковий
Organisation Identification (ідентифікація юридичної особи)	Id +OrgId	Блок, що містить ідентифікацію юридичної особи	Обов'язковий
Other (інший спосіб ідентифікації)	Id +OrgId ++Othr	Блок, що містить ідентифікацію за пропрієтарними правилами для України	Обов'язковий
Identification (ідентифікатор)	Id +OrgId ++Othr +++Id	„000000000” (дев'ять нулів)	Обов'язковий
Scheme Name (Вид ідентифікації)	Id +OrgId ++Othr +++SchmeNm	Блок, який визначає тип ідентифікації юридичної особи	Обов'язковий

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/39968
від 02.04.2024 19:27

Назва реквізиту	Повна назва і рівень тега	Зміст	Обов'язковість
Proprietary (Пропрієтарне (власне) значення).	Id +OrgId ++Othr +++SchmeNm ++++Prtry	„CS”	Обов'язковий

Блок «Контактні дані» (Contact Details) для ЦОСЕП не вказується, оскільки інформація про контактні телефони служби експлуатації ЦОСЕП та адреси для листування з Національним банком доводиться до учасників СЕП організаційними заходами.

Реквізит «Країна резидентності» (Country of Residence) до ЦОСЕП не застосовується і в структурі блоку не вказується.

2.6. Ідентифікація клієнта–фізичної особи

Означення:

Клієнт, фізична особа:

- резидент України, який має ідентифікаційний код;
- резидент України, який з релігійних міркувань відмовився від отримання ідентифікаційного коду і має про це відмітку в паспорті;
- нерезидент України, який має ідентифікаційний код;
- нерезидент України, який не має ідентифікаційного коду;
- фізична особа–підприємець (ФОП).

Самозайняті особи належать до фізичних осіб (див. п. 14.1.226 Податкового кодексу), заносяться до Державного реєстру фізичних осіб – платників податків і відповідно ідентифікуються як фізичні особи.

Бізнес-роль за ISO 20022: Party – клієнт.

Ідентифікується блоком „Identification”, варіант „Private Identification” (Ідентифікація фізичної особи).

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/39968
від 02.04.2024 19:27

Блок, що описує фізичну особу
(наприклад, у ролі Debtor)

Найменування (Name)

Місцезнаходження (Postal Address) +

Ідентифікація (Identification)

Ідентифікація фізичної особи
(Private identification)

Дата і місце народження
(Date and Place of Birth) +

Інший спосіб ідентифікації (Other)

Ідентифікатор (Identification)

Вид ідентифікації (Scheme Name)

Пропрієтарне (власне) значення
(Proprietary)

Країна резидентності (Country of Residence)

Контактні дані
(Contact Details) +

Реквізити блоку:

Назва реквізиту	Повна назва і рівень тега	Зміст	Формат	Обов'язковість
Name (найменування)	Nm	Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) фізичної особи	text{1,140}	Обов'язковий
Postal Address (Місцезнаходження)	PstlAdr	Місце проживання чи перебування (див. нижче пункт «Блок «Місцезнаходження (Postal Address)»)	Блок	Обов'язковість заповнення визначено вимогами фінансового моніторингу
Identification (ідентифікація)	Id	Блок, що містить ідентифікацію сторони	Блок	Обов'язковий

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

B/57-0001/39968
від 02.04.2024 19:27

Назва реквізиту	Повна назва і рівень тега	Зміст	Формат	Обов'язковість
Private Identification (ідентифікація фізичної особи)	Id +PrvtId	Блок, що містить ідентифікацію фізичної особи	Блок	Обов'язковий
Date and Place of Birth (дата і місце народження)	Id +PrvtId ++DtAndPlcOfBirth	Дата і місце народження (див. табл. нижче)	Блок	Обов'язковість заповнення визначено вимогами фінансового моніторингу
Other (інший спосіб ідентифікації)	Id +PrvtId ++Othr	Блок, що містить ідентифікацію фізичної особи	Блок	Обов'язковий
Identification (ідентифікатор)	Id +PrvtId ++Othr +++Id	Номер документа, тип якого вказано в реквізиті „Proprietary” (див. табл. нижче)	text{1,35}	Обов'язковий
Scheme Name (Вид ідентифікації)	Id +PrvtId ++Othr +++SchmeNm	Блок, який визначає тип ідентифікації фізичної особи	Блок	Обов'язковий
Proprietary (Пропріетарне (власне) значення). Назва реквізиту вказує на те, що ідентифікація є пропріетарною для України.	Id +PrvtId ++Othr +++SchmeNm ++++Prtry	Тип ідентифікації в кодованому вигляді (див. табл. нижче)	text{1,35}	Обов'язковий
Country of Residence	CtryOfRes	Код країни	text [A-Z]{2,2}	Необов'язковий
Contact Details (Контактні дані)	CtctDtls	Контактні дані. (див. нижче пункт Блок «Контактні дані» (Contact Details))	Блок	Необов'язковий

У реквізиті „Name” („Найменування”) зазначається прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) фізичної особи, що відповідає прізвищу, імені, по батькові платника, яке містить паспорт громадянина України (або інший документ, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаним на території України для укладення правочинів).

Відповідність реквізитів „Identification” і „Proprietary”:

Proprietary	Identification	Англійський переклад офіційної назви, від якого походить скорочення, та джерело перекладу
RNRCT	Реєстраційний номер облікової картки платника податків (РНОКПП)	Registration Number of the Registration Card Taxpayer https://uk.wikipedia.org стаття «Реєстраційний номер облікової картки платника податків»
PSPT	1) Для резидента України заповнюється у разі, коли фізична особа через свої релігійні переконання відмовилася від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомила про це відповідний контролюючий орган і має відмітку в паспорті/запис в електронному безконтактному носії або в паспорті проставлено слово "відмова". Проставляється серія (за наявності) та номер паспорта для таких документів: <ul style="list-style-type: none"> • паспорт громадянина України; • ID-картка 2) Для нерезидента України, який не має РНОКПП, проставляється "000000000" (9 нулів).	Passport Number https://www.acronymfinder.com/Passport-(PSPT).html
OT	Інше: (заповнюється тільки для резидентів України): Серія (за наявності) та номер іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаним на території України для укладення правочинів	Other Identification
UNKN	Платник не має інформації про ідентифікацію отримувача. Реквізит „Identification” заповнюється значенням 99999	Unknown Identification https://www.acronymfinder.com/Unknown-(UNKN).html

Слід звернути увагу:

- Нерезидент, який не має РНОКПП, ідентифікується виключно за варіантом PSPT з вказанням дев'яти нулів в якості коду;
- різновиди паспортів резидента України, відмінні від "паспорта громадянина України" та "ID-картки", слід заповнювати за варіантом "OT".

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

B/57-0001/39968
від 02.04.2024 19:27

У платіжній інструкції може бути вказано тільки один код. Для вибору того, який саме тип ідентифікації використовувати, слід керуватися таким правилом:

- у разі наявності у клієнта Реєстраційного номеру облікової картки платника податків (РНОКПП) слід вказувати саме його;
- у разі відсутності РНОКПП слід:
 - для нерезидента – вибирати варіант „Proprietary” = "PSPT" і в реквізиті „Identification” вказувати 9 нулів;
 - для резидента, який через свої релігійні переконання відмовився від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та має відповідну відмітку у паспорті – вибирати варіант „Proprietary” = "PSPT" і в реквізиті „Identification” вказувати: номер та серію (за наявності) паспорта / ID-картки;
- і тільки в разі неможливості вибору вищенаведених варіантів розглядати інші способи заповнення.

Варіант „Інше” передбачено для зазначення іншого документу, що посвідчує особу резидента України та відповідно до законодавства України може бути використаний на території України для укладання правочинів, у тому числі й тих, що дозволяється використовувати під час воєнного стану. Див. пункт 1 частини першої статті 13 Закону України „Про єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу та її спеціальний статус”, Закон України „Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства” і ст.43 Закону України „Про нотаріат”. Наприклад:

- паспорт громадянина України для виїзду за кордон;
- дипломатичний паспорт України;
- військовий квиток тощо.

Слід звернути увагу, що для ідентифікації нерезидента України варіант "Інше" не застосовується.

Оскільки різновиди документів, що зазначаються для варіанту «Інше», не дають змоги формалізувати всі можливі варіанти синтаксису реквізиту «**Identification**», то ЦОСЕП перевіряє тільки факт його заповнення, але не синтаксичну правильність.

Варіант „Платник не має інформації про ідентифікацію отримувача” допустимий тільки для реквізитів платіжних повідомлень, що визначають отримувача-фізичну особу – «Creditor» та «Ultimate Creditor».

Блок «Дата та місце народження» (Date And Place Of Birth) містить такі реквізити нижчого рівня (всі вони є обов’язковими):

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до:31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/39968

від 02.04.2024 19:27

Назва реквізиту	Повна назва і рівень тега	Зміст	Формат
Birth Date (дата народження)	DtAndPlcOfBirth + BirthDt	Дата народження особи	date
City Of Birth (Місто народження)	DtAndPlcOfBirth + CityOfBirth	Населений пункт, в якому народилася особа. Якщо це місто обласного значення – зазначається тільки місто; якщо це інший населений пункт (наприклад, село) – має бути назва населеного пункту, район, область.	text{1,35}
Country Of Birth (країна народження)	DtAndPlcOfBirth + CtryOfBirth	Країна, де народилася особа (вказується код країни)	text [A-Z]{2,2}

Приклади можливих ролей у СЕП:
ті самі, що у клієнта-юридичної особи.

2.7. Ідентифікація клієнта – банка-нерезидента

Бізнес-роль за ISO: Party – клієнт.

Банк-нерезидент не може виступати в ролях "Агент", тому його ідентифікація в таких ролях не розглядається. У структурах повідомлень ISO для ролей "Агент" варіант заповнення для банка-нерезидента не передбачається.

Банк-нерезидент ідентифікується як фінансова установа в ролях, що не є ролями "Агентів", якщо в структурі даного повідомлення для такої ролі передбачено ідентифікацію фінансової установи.

Коли в структурі повідомлення передбачено вибір між роллю "Агент (Agent)" і роллю "Сторона (Party)", то банк-нерезидент слід розглядати як "Сторона (Party)" та відповідно ідентифікувати його у цьому блоці як юридичну установу.

2.7.1. Банк-нерезидент як фінансова установа

У разі ідентифікації банка-нерезидента за допомогою блоку „Financial Institution Identification” (<FinInstnId>) – „Ідентифікація фінансової установи” нижченаведені реквізити цього блоку заповнюються з такими особливостями:

Назва реквізиту	Тег	Зміст	Обов'язковість
BICFI (Код BIC)	<BICFI>	Код BIC	Обов'язковий
Proprietary	<Prtry>	"NRB"	Обов'язковий
Member Identification (ідентифікатор учасника платіжної системи)	<MmbId>	000000 (6 нулів)	Обов'язковий
LEI	<LEI>	Код LEI	Необов'язковий
Name (Найменування)	<Nm>	Найменування фінансової установи. Заповнюється згідно з назвою банка-нерезидента в договорі з ним, можливо – іноземною мовою (з використанням латинських літер)	Обов'язковий.

Назва реквізиту	Тег	Зміст	Обов'язковість
Identification (Ідентифікатор)	<Id>	000000000 (9 нулів)	Обов'язковий

Значення "NRB" поля „Proprietary” означає, що даний банк не є українським резидентом, не міститься в довідниках фінансових установ України і не має коду ID НБУ.

2.7.2. Банк-нерезидент як юридична особа

У разі ідентифікації банку-нерезидента за допомогою блоку „Identification”, варіант „Organisation Identification” (Ідентифікація юридичної особи), нижченаведені реквізити цього блоку заповнюються з такими особливостями:

Назва реквізиту	Тег	Зміст	Обов'язковість
Name (Найменування)	<Nm>	Найменування юридичної особи Заповнюється згідно з назвою банка-нерезидента в договорі з ним, можливо – іноземною мовою (з використанням латинських літер)	Обов'язковий
Any BIC (код BIC)	<AnyBIC>	Код BIC	Обов'язковий
LEI	<LEI>	Код LEI	Необов'язковий
Identification (ідентифікатор)	<Id>	000000000 (9 нулів)	Обов'язковий
Proprietary	<Prtry>	"NA"	
Country of Residence (Країна резидентності)	<CtryOfRes>	Код країни	Обов'язковий

Оскільки ЦОСЕП не може за формальними ознаками визначити, чи ця юридична особа є банком-нерезидентом – чи іншою юридичною особою, якій ідентифікаційний код не присвоєно, то ЦОСЕП не контролює обов'язковість заповнення коду BIC та країни резидентності. Відповідальність за їх заповнення покладається на Агента, що створює повідомлення ISO.

2.8. Блок «Місцезнаходження» (Postal Address)

Блок, що в міжнародному стандарті ISO 20022 має назву «Postal Address», в імplementації стандарту ISO 20022 в Україні відповідно до вимог нормативної бази набуває змісту «Місцезнаходження» та має містити адресу місцезнаходження юридичної особи або місце проживання чи перебування фізичної особи.

Структура блоку є однаковою при його використанні в ідентифікації як юридичної, так і фізичної особи.

Слід звернути увагу, що в тих неплатіжних повідомленнях, де «Місцезнаходження» певної сторони не має сенсу для оброблення повідомлення, цей реквізит вилучений з блоку ідентифікації такої сторони на рівні структури повідомлення. Наприклад, у реквізиті «Originator» блок «Postal Address» відсутній.

Реквізити блоку:

Назва реквізиту	Повна назва і рівень тега	Зміст	Формат	Обов'язковість
Postal Address (Місцезнаходження)	PstlAdr	Місцезнаходження учасника переказу	Блок	
Street Name (назва вулиці)	PstlAdr + StrtNm	Назва вулиці, проспекту, провулку тощо	text {1,70}	Необов'язковий
Building Number (номер будинку)	PstlAdr + BldgNb	Номер будівлі на вулиці/ проспекті/провулку тощо. У разі відсутності номеру будинку проставляти «б/н»	text {1,16}	Обов'язковий
Room (номер квартири)	PstlAdr + Room	Номер квартири у житловому будинку або номер офісу в офісному будинку	text {1,70}	Необов'язковий
Post Code (поштовий індекс)	PstlAdr + PstCd	Поштовий індекс	text {1,16}	Необов'язковий
Town Name (місто)	PstlAdr + TwnNm	Назва населеного пункту (міста, селища тощо)	text {1,35}	Обов'язковий
District Name (район)	PstlAdr + DstrctNm	Назва району	text {1,35}	Необов'язковий
Country Sub Division (область)	PstlAdr + CtrySubDvsn	Назва області	text {1,35}	Необов'язковий
Country (країна)	PstlAdr + Ctry	Код країни	text [A-Z]{2,2}	Необов'язковий. Має бути обов'язково заповнений, якщо країною місцезнаходження не є Україна.

2.9. Блок «Контактні дані» (Contact Details)

Блок містить інформацію, яку учасник переказу, що створив повідомлення, вважає за доцільне вказати для зв'язку з ним у разі виникнення питань у інших учасників переказу щодо даного повідомлення. Рекомендується вказувати цей блок у повідомленнях, що стосуються нестандартних ситуацій — запитах на відкликання платіжної інструкції, відповідях на такі запити, платіжних інструкціях з повернення коштів тощо, зазвичай у блоці «Originator» таких повідомлень.

Залежно від типу учасника переказу, у цьому блоці:

- юридична особа (у тому числі банк або небанківська фінансова установа) вказує контактні дані для зв'язку з тим підрозділом установи, який приймав рішення за даною нестандартною ситуацією та/або може прокоментувати її та надати консультації;

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

B/57-0001/39968
від 02.04.2024 19:27

- фізична особа вказує контактні дані для зв'язку з нею або її представником (фізичною особою або підрозділом юридичної особи), якому вона делегує відповідні повноваження;
- ЦОСЕП у жодній ролі контактні дані не вказує.

Якщо рішення прийнято автоматично з технічних причин (наприклад, у разі непроходження контролю вхідних даних, причину якого детально описано у повідомленні), то контактні дані можна не вказувати.

Для тих повідомлень і тих ролей у них, що не передбачають з'ясування нестандартних ситуацій, блок «Контактні дані» в ідентифікації Агентів та Посередників у структурі повідомлення не передбачено.

Структура блоку є однаковою при його використанні в ідентифікації як юридичної, так і фізичної особи.

Контактні дані (Contact Details)

Найменування (Name)

Номер телефона (Phone Number)

Номер мобільного телефона (Mobile Number)

Адреса електронної пошти (Email Address)

Блок містить такі реквізити нижчого рівня (всі вони є необов'язковими):

Назва реквізиту	Повна назва і рівень тега	Зміст	Формат
Contact Details (Контактні дані)	StctDtls	Блок	Блок
Name (Найменування)	StctDtls +Nm	Прізвище, ім'я, по батькові контактної особи / кількох осіб	text{1,140}
Phone Number	StctDtls +<PhneNb>	Номер стаціонарного телефону у міжнародному форматі	text \+[0-9]{1,3}-[0-9()+\-]{1,30}
Mobile Number	StctDtls + <MobNb>	Номер мобільного телефону у міжнародному форматі	text \+[0-9]{1,3}-[0-9()+\-]{1,30}
Email Address	StctDtls +<EmailAdr>	Адреса електронної пошти	text{1,2048}

СЕП не обробляє даний блок, а лише перевіряє синтаксичну правильність заповнення реквізитів (зокрема, дотримання міжнародного формату вказання номерів телефонів).

2.10. Реквізит "Країна резидентності" (Country of Residence)

Реквізит "Країна резидентності" (Country of Residence) є необов'язковим у всіх блоках ідентифікації учасників розрахунків (тобто для всіх ролей) у всіх повідомленнях ISO.

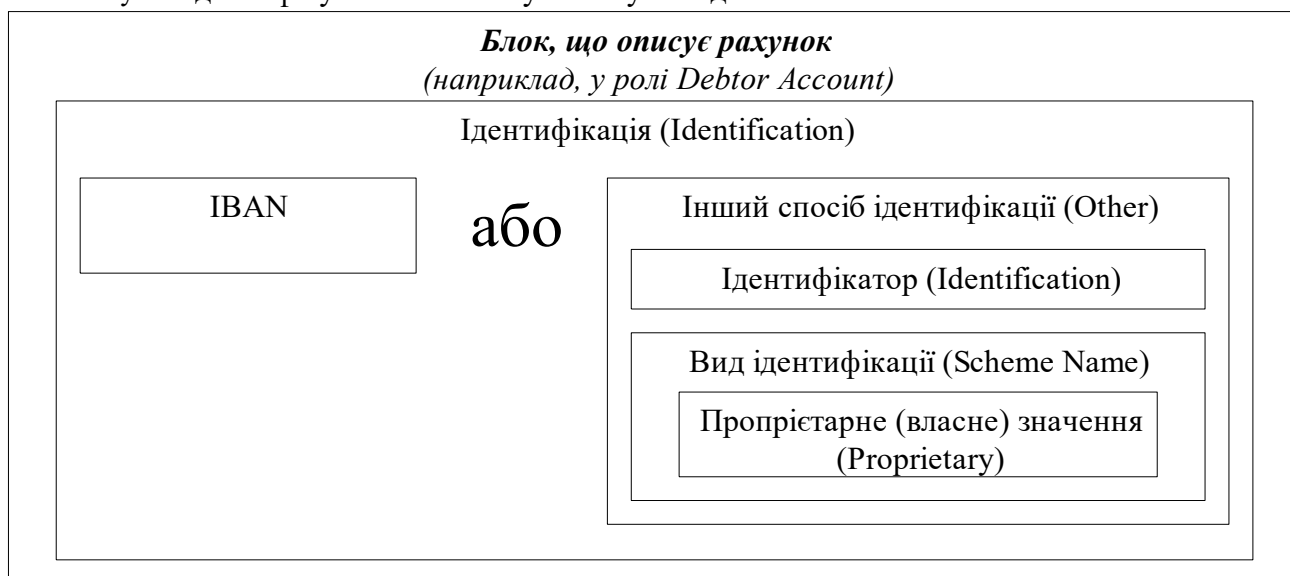

3. Ідентифікація рахунків

Рахунок розглядається спільно з фінансовою установою, в якій його відкрито. Тобто:

- рахунок платника („Debtor Account”) відкрито в установі Агента платника (“Debtor Agent”);
- рахунок отримувача („Creditor Account”) відкрито в установі Агента отримувача (“Creditor Agent”).

Рахунок ідентифікується блоком у такому складі:

Назва реквізиту	Повна назва і рівень тега	Зміст	Формат	Обов'язковість
Identification (ідентифікація)	Id	Блок „Ідентифікація рахунку”	Блок	Обов'язковий
IBAN	Id +IBAN	Номер рахунку в форматі IBAN	text UA[0-9]{27,27}	Обов'язковим є один з реквізитів: „IBAN” або „Other”
Other (інший спосіб ідентифікації)	Id +Othr	Блок для визначення номеру рахунку у форматі, іншому ніж IBAN	Блок	Обов'язковим є один з реквізитів: „IBAN” або блок „Other”
Identification (ідентифікатор)	Id +Othr ++Id	Номер рахунку у форматі, іншому ніж IBAN	text{1,34}	
Scheme Name (вид ідентифікації)	Id +Othr ++SchmeNm	Визначає вид ідентифікації	Блок	

Назва реквізиту	Повна назва і рівень тега	Зміст	Формат	Обов'язковість
Proprietary (Пропрієтарне (власне) значення). Назва реквізиту вказує на те, що ідентифікація є пропрієтарною для України.	Id +Othr ++SchmeNm +++Prtry	Позначення пропрієтарної схеми ідентифікації	text{1,35}	

Інші реквізити, що використовуються в стандарті ISO для ідентифікації, відмінної від номера рахунку (такі як „Name”, „Proху” тощо), на даній стадії впровадження ISO 20022 в Україні вилучено.

Наразі в нормативно-правових актах з питань безготівкових і міжбанківських розрахунків передбачено використання рахунків виключно в форматі IBAN. Див. документи:

- для рахунків у банківських установах – Додаток 2 до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України (у редакції постанови Правління Національного банку України 29.01.2019 № 24);
- для рахунків, відкритих у небанківських надавачів платіжних послуг – Постанова Правління НБУ від 26.07.2022 № 158 "Про запровадження номера платіжного рахунку користувача/електронного гаманця в Україні" (далі – Постанова № 158).

3.1. Ідентифікація рахунку у форматі IBAN

Блок ідентифікації рахунку має вигляд:

Назва реквізиту	Повна назва і рівень тега	Зміст	Обов'язковість
Identification	Id	Блок „Ідентифікація рахунку”	Обов'язковий
IBAN	Id +IBAN	Номер рахунку в форматі IBAN	Обов'язковий

Зважаючи на те, що наразі розглядаються рахунки, відкриті лише в банках-резидентах і ASPSP-резидентах, ЦОСЕП перевіряє згідно з правилами, визначеними Українським стандартом IBAN:

- синтаксичну правильність рахунку у форматі IBAN, а саме, за шаблоном:
UA[0-9]{27,27}
- правильність ключових розрядів IBAN;
- належність даного IBAN фінансовій установі, в якій відкрито рахунок.

3.2. Ідентифікація рахунку у форматі, відмінному від IBAN

Можливість ідентифікації рахунків у форматі, відмінному від IBAN, не надається.

У разі використання в повідомленні "Іншого способу ідентифікації" (Other) таке повідомлення буде відхилене ЦОСЕП.

3.3. Рахунки в установах-учасниках СЕП

ЦОСЕП (базуючись на тому, що наразі учасниками СЕП можуть бути тільки резиденти України) перевіряє:

- синтаксичну правильність IBAN;
- правильність ключових розрядів IBAN.
- належність даного IBAN даному учаснику СЕП (за правилами побудови IBAN за українським стандартом);
- допустимість балансового рахунку за планом рахунків (розглядаються окремо плани рахунків НБУ, Державної казначейської служби України, банків);
- правильність ключового розряду аналітичного рахунку, що входить в склад IBAN, згідно з правилами відкриття аналітичних рахунків в українських банках;
- у разі заборони власних видаткових операцій банку – належність балансового рахунку до переліку тих, що визначають власні видаткові операції.

⇒ Питання щодо переліку заборонених балансових рахунків для "інших установ", що є учасниками СЕП, буде обговорено по мірі того, як з'являтимуться прецеденти безпосередньої участі "інших установ" у СЕП.

3.4. Рахунки в ASPSP

Для рахунків, відкритих в ASPSP, ЦОСЕП виконує ті самі перевірки, що й для рахунків, відкритих в установах-учасниках СЕП, з такими відмінностями:

- перевіряється допустимість балансового рахунку згідно з Постановою 158.
- у разі заборони власних видаткових операцій банку, що обслуговує ASPSP, усі платежі, для яких ASPSP є Платником („Debtor”) або Агентом платника („Debtor Agent”), трактуються як клієнтські, тому на них заборона власних видаткових операцій банку не впливає.

4. Ідентифікація валют

Валюта ідентифікується 3-символьним (буквеним) кодом згідно з міжнародним стандартом ISO 4217.

Так, для національної валюти України ідентифікатором є „UAH”.

Див. iso.org/iso-4217-currency-codes.html

5. Ідентифікація країн світу

Для вказання країни у кодованій формі використовується 2-символьний літерний код країни, визначений Класифікацією країн світу, який має в цій Класифікації назву «двозначний літерний (Альфа-2)».

Приклад. Код країни для України – “UA”.

У повідомленнях ISO 20022 цей код вказується, наприклад, у реквізитах:

- «Країна резидентності» (Country of Residence), що входить в ідентифікацію фізичних та юридичних осіб;
- «Країна» (який, зокрема, входить до блоку «Місцезнаходження»)

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до:31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

B/57-0001/39968
від 02.04.2024 19:27

Класифікація країн світу – це національна статистична класифікація, яка визначена Національним стандартом України "Коди назв країн світу" (ДСТУ ISO 3166-1:2009) та ґрунтується на розробленому статистичним відділенням Організації Об'єднаних Націй (ООН) списку "Standard Country or Area Codes for Statistical Use".

Підставою для внесення змін та доповнень до Класифікації країн світу є відповідні зміни до ISO 3166-1 (ДСТУ ISO 3166-1:2009).

Проте оригінальна документація ISO 20022 та фрагменти документації, запозичені з неї, можуть містити посилання на «List of country names obtained from the United Nations (ISO 3166, Alpha-2 code)». Оскільки фактично Класифікація країн світу створена на підставі зазначеного довідника та збігається з ним, то в імплементації ISO 20022 для України замість нього буде використано Класифікацію країн світу.

6. Ідентифікація фінансових повідомлень і трансакцій

6.1. Загальні поняття про ідентифікацію повідомлень і трансакцій в міжнародному стандарті ISO 20022

1. Для ідентифікації повідомлень і трансакцій міжнародний стандарт ISO 20022 передбачає два типи ідентифікації:

- **Point-to-Point Identifier** (ідентифікатор „від точки до точки”) – ідентифікатор, що в ланцюгу передачі повідомлення використовується тільки між двома сусідніми учасниками ланцюга передачі, тобто на одній ланці ланцюгу, і за межі цієї ланки не передається. Визначається учасником, що відправляє повідомлення у цій ланці;
- **End-to-End Identifier** (ідентифікатор „від кінця до кінця”, або „наскрізний”) – ідентифікатор, що визначається першим учасником ланцюгу передачі повідомлення і надалі передається незмінним і використовується по всьому ланцюгу аж до його останнього учасника.

2. Для ідентифікації трансакцій (платежів) міжнародний стандарт ISO 20022 передбачає такі реквізити:

Англійська назва і <назва тега>	Тип	Опис	Обов'язковість в ISO 20022
Message Identification <MsgId>	Point-to-Point	Ідентифікатор повідомлення. Завдовжки до 35 символів. Ідентифікує повідомлення в цілому.	Обов'язковий
Instruction Identification <InstrId>	Point-to-Point	Ідентифікатор трансакції. Завдовжки до 35 символів. Ідентифікує трансакцію на ланці передавання між двома сусідніми учасниками ланцюга передачі.	Необов'язковий
End To End Identification <EndToEndId>	End-to-End	Ідентифікатор трансакції. Ідентифікатор „від кінця до кінця”, присвоєний Ініціатором платежу. Завдовжки до 35 символів. Не гарантується його унікальність.	Залежно від типів повідомлень

Англійська назва і <назва тега>	Тип	Опис	Обов'язковість в ISO 20022
Transaction Identification	End-to-End	Ідентифікатор трансакції. Завдовжки до 35 символів. Визначається агентом платника („Debtor agent”). Стратегічно світова спільнота планує в майбутньому замінити цей ідентифікатор ідентифікатором UETR, тому під час впровадження ISO 20022 в Україні даний ідентифікатор не розглядається.	Необов'язковий
UETR <UETR>	End-to-End	Ідентифікатор трансакції. Завдовжки рівно 36 символів. Гарантовано є унікальним. Стратегічно світова спільнота планує в майбутньому замінити цим ідентифікатором Transaction Id	Обов'язковий
Clearing System Reference <ClrSysRef>	End-to-End	Ідентифікатор трансакції в платіжній системі (присвоєний платіжною системою). Завдовжки до 35 символів. Цей ідентифікатор присвоюють тільки фінансові установи.	Необов'язковий

3. Крім зазначених, у низці повідомлень замість „Message Identification” (<MsgId>) використовується ідентифікатор „Identification” (<Id>), який за описом і призначенням повністю збігається з „Message Identification”, проте має іншу назву (наприклад, „Assignment identification” – ідентифікатор доручення тощо).

6.2. Ідентифікація повідомлень ISO 20022 в СЕП

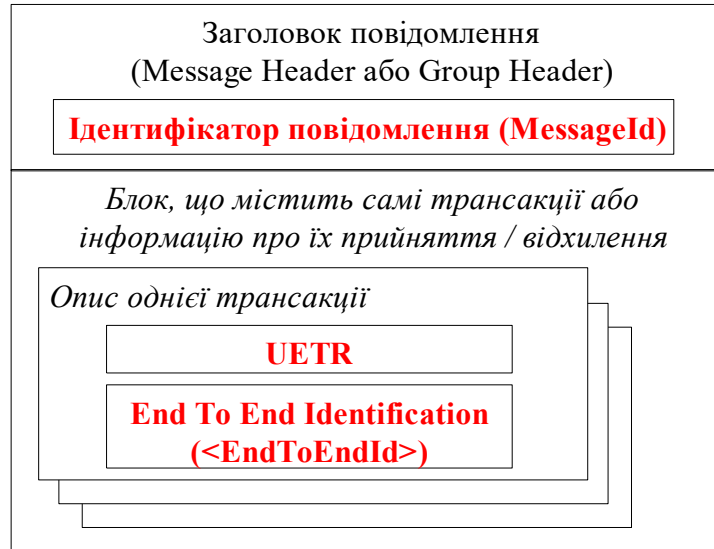
Для використання в СЕП вибрано необхідний мінімум ідентифікаторів – тих, які в ISO 20022 є обов'язковими і дають змогу однозначно визначити повідомлення/платіж:

- в якості унікального End-to-End ідентифікатора трансакції використовується UETR;
- в якості Point-to-Point ідентифікатора повідомлення використовується Message Id, сформований за пропрієтарними правилами СЕП.

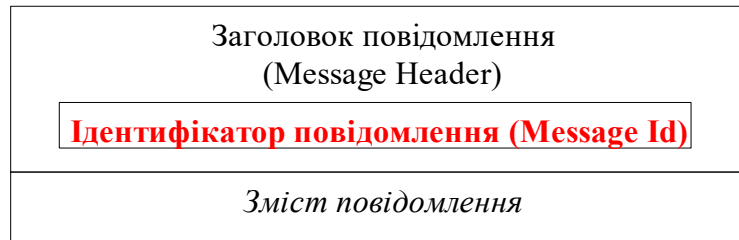
Крім того, в повідомленнях ISO 20022, що містять трансакції, обов'язковим реквізитом згідно з правилами ISO 20022 є ідентифікатор “End To End Identification” (<EndToEndId>). Оскільки цей ідентифікатор не є унікальним, то СЕП не використовує його як ключ для пошуку і оброблення платіжних операцій; але вона транспортує його в повідомленнях від їх відправника до кінцевого отримувача.

Таким чином, платіжне повідомлення або повідомлення про статус чи звіт, яке містить інформацію в розрізі трансакцій, загалом містить таку обов'язкову ідентифікацію:

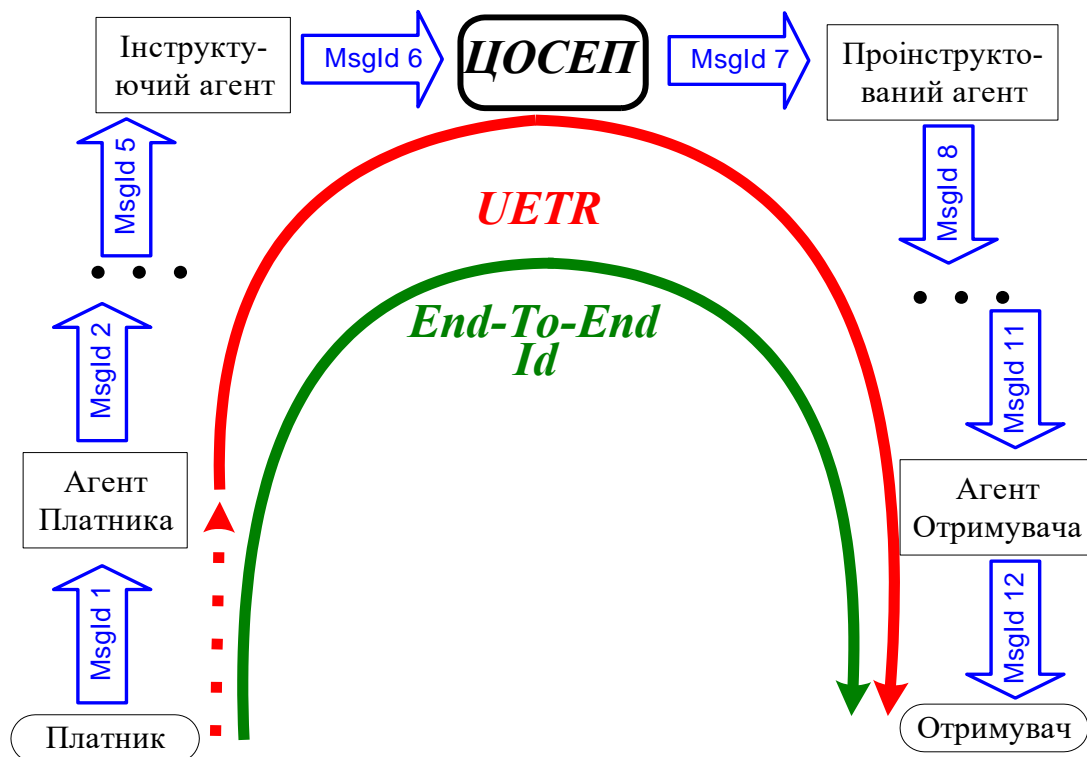

Повідомлення, яке не містить інформації про конкретні платежі, містить єдиний ідентифікатор: Message Id.

На ланцюгу проходження повідомлення UETR і EndToEndId залишаються незмінними з моменту їх присвоєння, а „Message Id” на кожній ланці передавання формується наново таким чином, щоб для пари „відправник повідомлення – отримувач повідомлення” він був унікальним і зрозумілим.

Примітка. Якщо за стандартом ISO 20022 у певному типі повідомлення для ідентифікації повідомлення використовується не „Message Id” (<MsgId>), а аналогічний (рівнозначний) йому ідентифікатор „Identification” (<Id>), то в СЕП для даного типу повідомлення також використовується зазначений рівнозначний ідентифікатор. Тоді:

- правила формування і оброблення „Identification” збігаються з правилами формування „Message Id”;
- щодо перевірки на унікальність, СЕП об’єднує множини значень реквізитів, що надходили у всіх типах повідомлень під назвами „Message Id” і рівнозначного йому „Identification”, і відхиляє повторне значення, якщо воно вже було у зазначеному об’єднанні, незалежно від того, в якому повідомленні і під якою назвою (<MsgId> або <Id>) це значення надходило раніше і під якою надходить зараз.

Далі в цьому документі описано тільки <MsgId>. Роботу з рівнозначним йому ідентифікатором повідомлення <Id> слід організувати так само.

Увага! У повідомленнях ISO 20022 багато різних ідентифікаторів мають назву „Identification” і тег <Id>. Для того щоб відрізнити саме цей ідентифікатор повідомлення, у специфікаціях про нього говоритиметься „ідентифікатор, рівнозначний <MsgId>”.

6.3. Ідентифікатор повідомлення (MessageIdentification)

Назва тега XML: <MsgId>

Зважаючи на те, що MessageIdentification є ідентифікацією „point-to-point”, отже, за межі пари „ЦОСЕП – учасник” воно не виходить, СЕП установлює пропріетарні правила його формування та перевірки, які діють для обміну повідомленнями виключно між СЕП та її безпосереднім учасником (або між СЕП і Депозитарієм). Зазначені правила не поширюються на інші, ніж СЕП, ланки обміну фінансовою інформацією між учасниками платіжної інфраструктури України.

Структура ідентифікатора MsgId:

Позиції	Довжина	Зміст залежно від напрямку руху повідомлення		
		Від учасника до ЦОСЕП	від ЦОСЕП до учасника або Депозитарія	від Депозитарію до ЦОСЕП
1	1	Цифра 1	Цифра 2	Цифра 3
2-7	6	Код ID НБУ учасника-відправника	000000	Код міждепозитарного обліку (МДО) Депозитарію
8-15	8	Дата формування повідомлення у форматі RRRRMMDD		
16-32	17	Унікальний номер в рамках зазначеної дати, сформований на розсуд учасника (цифри)	Унікальний номер в рамках зазначеної дати, сформований ЦОСЕП	Унікальний номер в рамках зазначеної дати, сформований на розсуд Депозитарію (цифри)

Разом довжина MsgId становить рівно 32 символи.

„Унікальність” номеру має бути забезпечена в межах учасника-відправника в цілому (а не в рамках окремого типу повідомлень).

Увага! „Дата формування повідомлення” слугує тільки для формування унікального ідентифікатора і не має ніякого відношення до календарного дня, в який відбувається проведення в балансі за трансакціями, наведеними в даному повідомленні. Наприклад, на зламі днів ЦОСЕП формує повідомлення-звіти („виписки”) за трансакціями банківського дня, що завершився; але оскільки формування повідомлень не є миттєвим, то вони формуватимуться протягом кількох хвилин на початку наступного календарного дня, тому дата формування повідомлення в ідентифікаторі повідомлення міститиме вже дату нового календарного дня.

Наявність в унікальному ідентифікаторі дати не замінює потреби вказання „дати” або „дати та часу” у відповідних змістовних реквізитах повідомлень.

ЦОСЕП перевіряє унікальність ідентифікаторів вхідних повідомлень від учасників таким чином.

Перевірки базуються на тому, що:

- ЦОСЕП працює цілодобово (тобто повідомлення, сформоване „сьогодні”, може надійти до ЦОСЕП „завтра”);
- ЦОСЕП не веде черг вхідних повідомлень, у яких повідомлення затримувались би кілька днів. Тому ні у учасника-відправника, ні у ЦОСЕП немає потреби тримати повідомлення кілька днів між його створенням у відправника та обробленням у отримувача.

Зважаючи на це, ЦОСЕП зберігає у себе перелік ідентифікаторів оброблених повідомлень тільки за поточний календарний день і за попередній.

Отримавши вхідне повідомлення, ЦОСЕП перевіряє його ідентифікатор <MsgId> на унікальність таким чином:

- дата, вказана в <MsgId>, має збігатися з датою поточного календарного дня або містити дату „вчорашнього” календарного дня. Якщо вказано іншу дату, то ЦОСЕП відхиляє повідомлення з кодом помилки „Некоректно сформований унікальний ідентифікатор повідомлення <MsgId>”;

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

B/57-0001/39968
від 02.04.2024 19:27

- Код ID НБУ, вказаний в <MsgId>, має відповідати відправнику повідомлення, визначеному під час приймання повідомлення за допомогою засобів системи криптографічного захисту інформації. Якщо вказано інше, то ЦОСЕП відхиляє повідомлення з кодом помилки „Некоректно сформований унікальний ідентифікатор повідомлення <MsgId>”;
- ЦОСЕП перевіряє, чи не було раніше повідомлення із зазначеним ідентифікатором. Якщо було, то ЦОСЕП відхиляє повідомлення з кодом помилки „Не унікальний ідентифікатор повідомлення <MsgId>”.

Якщо повідомлення від учасника не проходить зазначених перевірок, то ЦОСЕП надає або не надає учаснику зворотний зв'язок про це згідно з документом „Система електронних платежів Національного банку України (шифр СЕП-4). Загальні правила реалізації стандарту ISO 20022, спільні для всіх інструментів. Частина 3. Загальні принципи надання зворотного зв'язку”.

Якщо ЦОСЕП відхилив повідомлення від учасника з будь-яких причин (у тому числі й інших, не пов'язаних з некоректним <MsgId>), то наступного разу учасник має формувати це повідомлення вже з новим <MsgId>.

Ідентифікатор, визначений за такими правилами, використовується і в інших реквізитах, похідних від <MsgId>. Наприклад, реквізит з назвою <OrgnlMsgId> містить <MsgId> первинного (оригінального) повідомлення, про яке йдеться в даному повідомленні.

6.4. Унікальний ідентифікатор трансакції (UETR)

UETR – скорочено від „Unique End-to-End Tracking Reference”.

UETR є унікальним ідентифікатором трансакції протягом усього її життєвого циклу на всьому ланцюгу її породження, оброблення та доставки. Крім власне платіжних систем, його використовують довідкові системи, такі як GPI Tracker.

Згідно із загальними правилами ISO 20022, UETR має бути унікальним. Це досягається автоматично завдяки алгоритму його генерації, за умови, що використовується надійна реалізація цього алгоритму.

Усі учасники платіжного простору України, приймаючи повідомлення з UETR, мають перевіряти його на унікальність.

ЦОСЕП перевіряє унікальність UETR за попередній період 124 дні. Таким чином, UETR + дата є унікальною ідентифікацією трансакції за всі часи.

UETR має бути сформованим у тій інформаційній системі, яка породжує платіж:

- або клієнтом-ініціатором платіжного документа (наприклад, в кредитовому переказі – Debtor), який формує свій первинний розрахунковий документ у вигляді повідомлення ISO 20022 і спроможний це зробити;
- або банком/ASPSP, що обслуговує зазначеного клієнта і є першим у ланцюжку фінансових установ, задіяних у переказі.

Якщо банк/ASPSP присвоює UETR платіжній інструкції клієнта, то він зобов'язаний повідомити його клієнту – для зіставлення з повідомленнями-статусами і звітами, на випадок подальшого його використання у відстеженні цієї платіжної інструкції (трекінгу), інструментах “Exceptions and Investigation” тощо.

Правила формування UETR є сумісними зі стандартом, визначеним SWIFT, зокрема для використання в GPI сервісі SWIFT.

UETR має бути сформованим за алгоритмом формування Universally Unique Identifier (UUID), також відомого під назвою Globally Unique Identifier (GUID), за IETF стандартом RFC 4122.

Посилання на стандарт:

RFC 4122. A Universally Unique Identifier (UUID) URN Namespace.

<http://www.ietf.org/rfc/rfc4122.txt>

Оскільки SWIFT обрав для використання 4-ту версію генерації за стандартом RFC 4122 і використовуватиме саме її в сервісі GPI, то учасникам СЕП також пропонується використовувати саме цю версію.

UETR складається з 32 цифр 16-кової системи числення, розділених на 5 груп символами „дефіс” у форматі 8-4-4-4-12 символів, разом 36 символів.

Цифри, які є латинськими буквами, подаються як маленькі літери.

Формат має вигляд:

xxxxxxxx-xxxx-4xxx-uxxx-xxxxxxxxxxxx

де: на місці символа “x” може стояти будь-яка 16-рична цифра (“0”..”9”, “a”..”f”), на місці символа “u” може стояти тільки цифра „8”, “9”, “a” або “b”.

Шаблон: [a-f0-9]{8}-[a-f0-9]{4}-4[a-f0-9]{3}-[89ab][a-f0-9]{3}-[a-f0-9]{12}

Приклад UETR: d12beb59-6259-4fa1-a733-adcd523d72dc

Учасник платіжної інфраструктури України може самостійно розробити генератор формування UETR згідно із зазначеними алгоритмами або використати один з існуючих генераторів формування UETR, у тому числі тих, що вільно поширюються.

Приклад інтеграції генератора в програмне забезпечення мовою Java:

```
import java.util.UUID; // Standard Java feature
UUID uuid = UUID.randomUUID(); // Make a UUID
String uuid36 = uuid.toString(); // Get it as a character string
```

ЦОСЕП здійснює перевірку:

- синтаксису реквізиту UETR згідно із зазначеним форматом;
- унікальності UETR за період 124 календарних дні.

Для перевірки унікальності розглядаються всі UETR безвідносно до того, в якому типі повідомлення вони надходили до ЦОСЕП: як з платіжних повідомлень усіх типів, так і з запиту на здійснення платіжної операції (*pain.013*).

Слід окремо розглянути випадок, коли ЦОСЕП не прийняв до обробки певну трансакцію з-за причин, що залежать від обставин (наприклад, коли трансакція сама по собі є коректною, але не вистачило коштів на коррахунку учасника, або були заборонені власні видаткові операції тощо). У такому випадку ЦОСЕП запам’ятовує UETR цієї трансакції як «умовно» використаний і дозволяє цьому самому учаснику-відправнику протягом цього самого і наступного календарного дня (але не пізніше!) повторно відправити цю трансакцію до ЦОСЕП із цим самим UETR. ЦОСЕП вважає, що трансакція «ця сама», якщо вона надходить в повідомленні того самого типу, що й попереднього разу, і її сума збігається з попередньою спробою (повторення інших реквізитів ЦОСЕП не перевіряє).

6.5. Ідентифікатор імені повідомлення (Message Name Identification)

Цей ідентифікатор визначає тип і версію повідомлення.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

B/57-0001/39968

від 02.04.2024 19:27

Назва тега XML: <MsgNmId> та похідні від нього (наприклад, <OrgnlMsgNmId>)
Структура ідентифікатора:

Символи	Довжина	Зміст	Приклад
1-4	4	Бізнес-область: “racs” – Кліринг і розрахунки за платежами (Payments Clearing and Settlement); “camt” – Управління Коштами (Cash Management); “pain” тощо	racs
5	1	Крапка	.
6-8	3	Разом з „бізнес-областю” визначає функціональне призначення повідомлення	008
9	1	Крапка	.
10-12	3	Варіант	001
13	1	Крапка	.
14-15		Номер версії	08

У прикладі наведено формування імені платіжного повідомлення для реалізації інструменту FIToFI Customer Credit Transfer: повідомлення racs.008.001.08.

6.6. End-To-End Identification

Формат реквізиту: text{1,35}

ISO 20022 визначає, що:

- ініціатор визначає ідентифікатор <EndToEndId>, і надалі цей ідентифікатор супроводжує весь життєвий цикл формування, оброблення, передавання і виконання платіжної інструкції;
- ідентифікатор <EndToEndId> не є унікальним;
- ідентифікатор <EndToEndId> є обов’язковим у платіжних повідомленнях;
- якщо клієнт ініціює платіжну операцію у спосіб, за якого він сам не формує цього ідентифікатора, то банк заповнює значення <EndToEndId> словами „NOTPROVIDED” (“не постачається”).

Зважаючи на це, в СЕП приймаються такі принципи роботи з цим реквізитом.

1. Ініціювати виконання платіжної операції може:

- а) Платник – банк, ДКСУ, ASPSP або клієнт зазначених фінансових установ;
- б) Депозитарій, який надсилає Платнику запит на оплату за цінні папери;
- в) Отримувач, який надсилає Платнику запит на здійснення платіжної операції;
- г) Стягувач, який надсилає Агенту платника (боржника) запит на здійснення платіжної операції, тощо.

2. Особа, що ініціює виконання платіжної операції, або фінансова установа, яка веде її рахунок, визначає ідентифікатор <EndToEndId>.

Національний банк не установлює правил формування <EndToEndId>. Кожний учасник розрахунків, формуючи <EndToEndId>, забезпечує його унікальність у своїй системі автоматизації за власними правилами.

3. Дотримується такий принцип стандарту ISO 20022.

Якщо клієнт самостійно створює платіжний документ у вигляді повідомлення ISO 20022 (*rain.001*), то він зобов’язаний вказати в ньому <EndToEndId>, який відповідає реквізиту «Номер документа (№)», визначеному Інструкцією про безготівкові розрахунки. Агент платника,

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

B/57-0001/39968
від 02.04.2024 19:27

що його обслуговує, переносить зазначений <EndToEndId> у міжбанківське повідомлення *pacs.008/ pacs.009*.

Якщо Агент платника створює *pacs.008/ pacs.009* в інший спосіб – не шляхом переформування з *pain.001*, а на підставі платіжної інструкції, оформленої клієнтом в паперовій/електронній формі, то Агент платника переносить у реквізит <EndToEndId> міжбанківського повідомлення *pacs.008/pacs.009* значення реквізиту «Номер документа (№)» з зазначеної паперової/електронної форми.

Якщо клієнт у паперовій/електронній формі не зазначив «Номер документа (№)», то Агент платника у міжбанківському повідомленні у реквізиті <EndToEndId> платіжної інструкції:

- якщо Агент платника веде нумерацію платіжних інструкцій, що надійшли в паперовій / електронній формі, то – зазначає «Номер документа (№)» відповідно до власної нумерації;
- якщо агент платника не веде таку нумерацію, то – заповнює значенням «NOTPROVIDED».

За потреби Агент платника може включити до реквізиту <EndToEndId>, окрім обов'язкового значення «Номер документа (№)», ще додатково «Дату складання» платіжної інструкції. При цьому «Дата складання» повинна містити число, місяць та рік цифрами у форматі ДД/ММ/РРРР, де ДД – дата, ММ – місяць, РРРР – рік.

Реквізит «Номер документа (№)» зазначається після дати без пробілів.

Наприклад, 03/05/2023№25DA36, де 03/05/2023 – «Дата складання», №25DA36 – «Номер документа (№)».

Проте ЦОСЕП не перевіряє дотримання такого синтаксису заповнення реквізиту <EndToEndId>.

4. Коли фінансова установа формує власну платіжну інструкцію, то вона зобов'язана присвоїти їй <EndToEndId>.

5. Якщо платіжну операцію ініційовано шляхом запиту на її ініціювання/здійснення від Депозитарія, Отримувача, Стягувача, то Депозитарій, Отримувач, Стягувач формує <EndToEndId> та вміщує його в запит на ініціювання/здійснення платіжної операції.

Платник або Агент платника, отримавши цей запит і формуючи платіжну інструкцію на його підставі, переносить <EndToEndId>, вказаний в цьому запиті, до ідентифікації трансакції в платіжному повідомленні.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

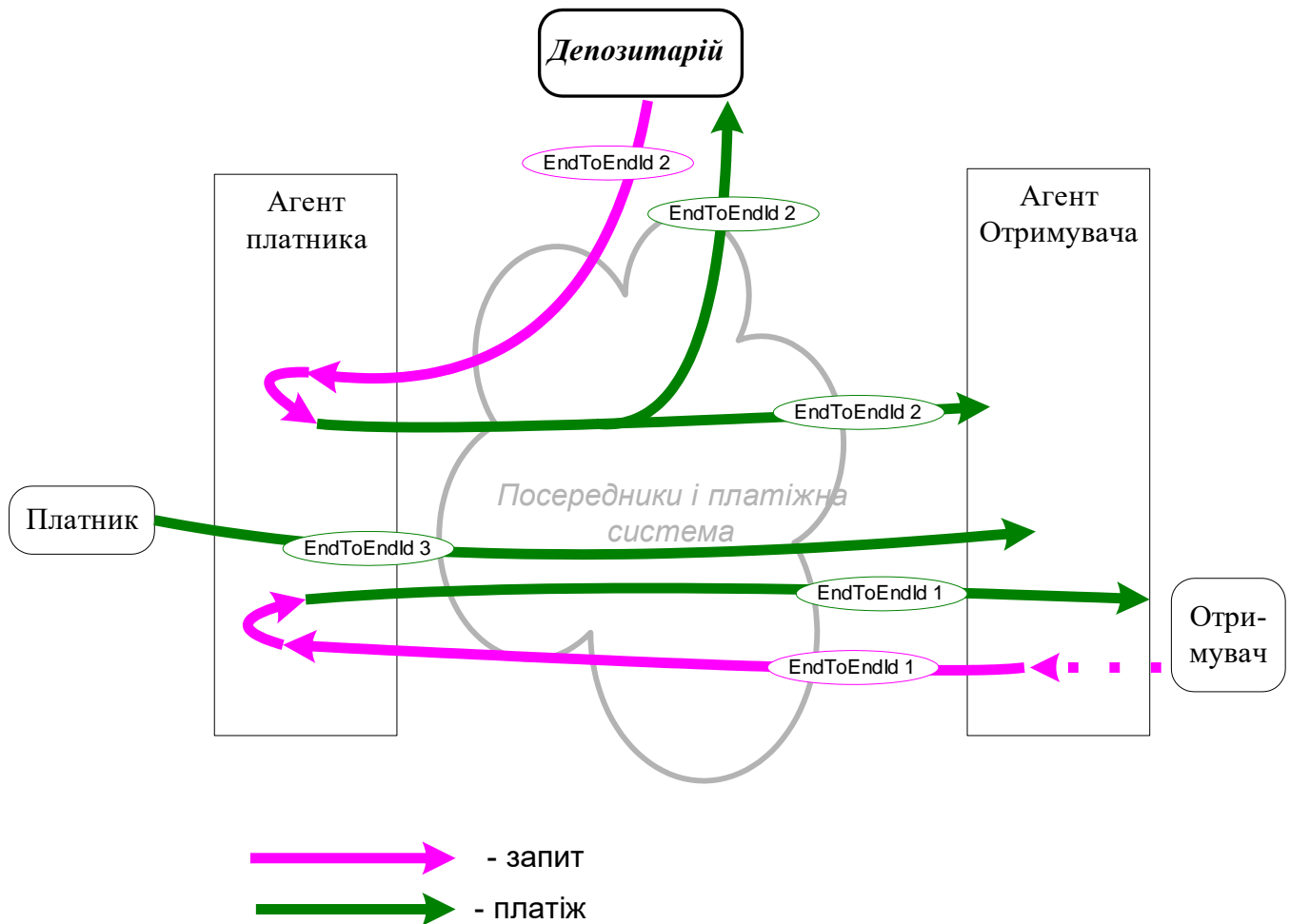
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до:31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/39968
від 02.04.2024 19:27

6. Приймаючи вхідне повідомлення, ЦОСЕП не перевіряє значення, вказане в <EndToEndId>, і переносить його з вхідного повідомлення без змін:

- до вихідних повідомлень, що передаються іншим учасникам розрахунків;
- до повідомлень-„квитанцій” („статусів” у термінах ISO), що повертаються учаснику-відправнику повідомлення;
- до „виписок” („звітів”), що надаються і відправнику, і отримувачу повідомлення.

Аналогічним чином має поступити будь-який Агент в ланцюгу переказу коштів.

Таким чином, учасник розрахунків, що ініціював платіжну операцію, завжди отримує повідомлення за результатом виконання цієї операції, в якому знаходиться сформований цим учасником розрахунків <EndToEndId>.

Отже, основна мета використання <EndToEndId> – надати засоби зіставити ініційовану платіжну операцію та результати її фактичного виконання.

Слід наголосити, що оскільки до Агента платника значення <EndToEndId> надходить з різних джерел – від клієнтів, від Депозитарія, від авторів запитів на здійснення платіжної операції, то зовсім не гарантується, що всі ці значення будуть унікальними ідентифікаторами в Україні в цілому. Проте, оскільки <EndToEndId> присвоїв сам ініціатор, а проходячи через ланцюг розрахунків (як показано на вищенаведеній схемі), цей ідентифікатор не змінюється,

то для зіставлення на стороні ініціатора даний ідентифікатор є придатним незважаючи на те, що насправді унікальним він не є.

7. Задоволення вимог фінансового моніторингу

1. Вимоги до інформації, яка супроводжує переказ коштів, визначені статтею 14 Закону про ПВК/ФТ. Установлені вимоги відповідають положенням Регламенту (ЄС) 2015/847 Європейського Парламенту та Ради від 20 травня 2015 року про інформацію, що супроводжує переказ коштів, який скасовує Регламент (ЄС) № 1781/2006 (*Regulation (EU) 2015/847 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on information accompanying transfers of funds and repealing Regulation (EC) No 1781/2006*), та Рекомендації 16 «Грошові перекази» (*Wire transfers*) Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF).

Згідно з вимогами частини першої статті 14 Закону про ПВК/ФТ усі перекази мають супроводжуватися інформацією про платника (ініціатора переказу) та отримувача переказу коштів.

У частині вісімнадцятій статті 14 Закону про ПВК/ФТ визначено випадки, на які не поширюються вимоги цієї статті. Інші випадки, за яких вимоги цієї статті не застосовуються, можуть встановлюватися нормативно-правовими актами Національного банку України.

Перелік інформації, якою мають супроводжуватися перекази, наведений окремо в розрізі платника (ініціатора переказу) та отримувача переказу стосовно таких суб'єктів: фізична особа (фізична особа - підприємець), юридична особа, траст або інше подібне правове утворення. У разі відсутності зазначеної інформації фінансовій установі (яка є суб'єктом первинного фінансового моніторингу відповідно до статті 6 Закону про ПВК/ФТ), що надає послуги переказу коштів платнику (ініціатору переказу), забороняється здійснювати переказ коштів.

2. Викладене нижче в цьому розділі застосовується в тих випадках, коли згідно з Законом про ПВК/ФТ фінансова установа відповідно до змісту переказу робить висновок, що в повідомленні ISO 20022 потрібно зазначити інформацію, яка супроводжує переказ коштів.

3. Переказ обов'язково (окрім випадків, визначених в частині вісімнадцятій статті 14 Закону про ПВК/ФТ, на які не поширюються вимоги цієї статті) має супроводжуватися такою інформацією про платника (ініціатора переказу):

Для юридичної особи:

Вимога з Закону про ПВК/ФТ	Реквізит з блоку Ідентифікації юридичної особи
1. повне найменування;	Name (Найменування)
2. місцезнаходження	Postal Address (Місцезнаходження)
або ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (для резидентів),	Identification при значенні Proprietary = "USRC"
3. номер рахунку, з якого списуються кошти, а в разі відсутності рахунка - унікальний обліковий номер фінансової операції.	реквізит «номер рахунку» є окремим реквізитом повідомлення, що не входить в блок ідентифікації

Для фізичної особи:

Вимога з Закону про ПВК/ФТ	Реквізит з блоку Ідентифікації фізичної особи
1. прізвище, ім'я та (за наявності) по батькові;	Name (найменування)

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

B/57-0001/39968
від 02.04.2024 19:27

2. номер рахунку, з якого списуються кошти, а в разі відсутності рахунку - унікальний обліковий номер фінансової операції;	реквізит «номер рахунку» є окремим реквізитом повідомлення, що не входить в блок ідентифікації
3. місце проживання (або місце перебування фізичної особи - резидента чи місце тимчасового перебування фізичної особи - нерезидента в Україні)	Postal Address (Місцезнаходження)
або номер (та за наявності - серію) паспорта громадянина України	Identification (ідентифікатор) при значенні Proprietary = "PSPT"
(або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаним на території України для укладення правочинів)	Identification (ідентифікатор) при значенні Proprietary = "OT"
або реєстраційний номер облікової картки платника податків	Identification (ідентифікатор) при значенні Proprietary = "RNRCT"
або дату і місце народження.	Date and Place of Birth (дата і місце народження)

4. Переказ обов'язково (окрім випадків, визначених в частині вісімнадцятій статті 14 Закону про ПВК/ФТ, на які не поширюються вимоги цієї статті) має супроводжуватися такою інформацією про отримувача переказу:

Для юридичної особи:

Вимога з Закону про ПВК/ФТ	Реквізит з блоку Ідентифікації юридичної особи
1. повне найменування;	Name (Найменування)
2. номер рахунку, на який зараховуються кошти, а в разі відсутності рахунку - унікальний обліковий номер фінансової операції.	реквізит «номер рахунку» є окремим реквізитом повідомлення, що не входить в блок ідентифікації

Для фізичної особи:

Вимога з Закону про ПВК/ФТ	Реквізит з блоку Ідентифікації фізичної особи
1. прізвище, ім'я та (за наявності) по батькові;	Name (найменування)
2. номер рахунку, на який зараховуються кошти, а в разі відсутності рахунку - унікальний обліковий номер фінансової операції;	реквізит «номер рахунку» є окремим реквізитом повідомлення, що не входить в блок ідентифікації

5. Вимоги фінансового моніторингу стосуються переказу коштів, отже, застосовуються до платіжних повідомлень ISO 20022 і не застосовуються до повідомлень ISO 20022, за якими переказ коштів не виконується. Вимоги висуваються щодо платника (ініціатора) та отримувача. Зважаючи на це, вимоги фінансового моніторингу мають застосовуватися до таких реквізитів повідомлень:

5.1. Повідомлення, що виконують переказ коштів за ініціативою платника (*pacs.008*, *pacs.009*, *pain.001*):

Реквізит	Застосування вимог фінансового моніторингу
----------	--

Ultimate Debtor	Так, згідно з п.3 цього розділу
Debtor	Якщо наявний реквізит «Ultimate Debtor», то ні; Якщо реквізит «Ultimate Debtor» відсутній, то так, згідно з п.3 цього розділу
Initiating Party	Так, згідно з п.3 цього розділу
Ultimate Creditor	Так, згідно з п.4 цього розділу
Creditor	Якщо наявний реквізит «Ultimate Creditor», то ні; Якщо реквізит «Ultimate Creditor» відсутній, то так, згідно з п.4 цього розділу

5.2. Повідомлення, за яким виконується переказ коштів за ініціативою отримувача (*pacс.010*):

Реквізит	Застосування вимог фінансового моніторингу
Debtor – фінансова установа, з рахунку якої мають бути списані кошти	Так, згідно з п.3 цього розділу
Creditor – учасник, на користь якого надходять кошти. Він же ініціатор переказу	Зважаючи на те, що відправником <i>pacс.010</i> буде тільки Національний банк, вимоги фінансового моніторингу до заповнення цього реквізиту не висуваються

5.3. Повідомлення *pacс.004*, яким здійснюється повернення коштів, за своєю суттю є платіжним, проте не містить реквізитів, які визначають платника та отримувача коштів. Фінансовий моніторинг для платежу, який повертається, було здійснено раніше, при виконанні цього платежу.

5.4. Повідомлення типу «Запит на здійснення/ініціювання платіжної операції» (*camt.091, pain.013* тощо), на підставі яких надалі будуть сформовані платіжні інструкції, можуть:

- містити в реквізитах, на підставі яких надалі у платіжній інструкції будуть визначені платник і отримувач, вищезазначену інформацію, визначену вимогами фінансового моніторингу;
- не містити зазначеної інформації за умови, що Платник/Агент платника, що формуватиме платіжну інструкцію на підставі цього повідомлення, має потрібну інформацію з інших джерел, передбачених законодавством України, і зможе заповнити її в платіжній інструкції.

5.5. Для інших типів повідомлень вимоги фінансового моніторингу не застосовуються.

6. Відповідальність за дотримання цих вимог лежить на фінансовій установі, яка є першою в ланцюгу переказу коштів і або самостійно формує платіжне повідомлення, або приймає його від клієнта. ЦОСЕП забезпечує транспортування реквізитів платіжних повідомлень і не перевіряє, чи заповнено реквізити повідомлень згідно з вимогами фінансового моніторингу.

7. Вимога нормативної бази з питань фінансового моніторингу

„У разі відсутності рахунку платника (ініціатора переказу) та/або отримувача переказу коштів необхідно супроводження переказу коштів унікальним обліковим номером фінансової операції, яка дає змогу здійснити її відстеження на всьому шляху руху коштів”

забезпечується тим, що унікальним номером фінансової операції слід вважати UETR плюс дата виконання платежу. Як вже зазначалось, ця комбінація є унікальним ключем без обмеження за строками.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/39968
від 02.04.2024 19:27